

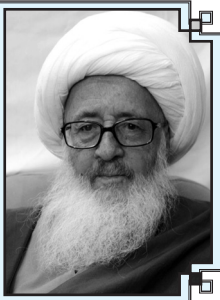
«...دعواهای ما دعوایی نیست که برای خدا باشد
... همه ما از گوشمان بیرون کنیم که دعوی ما برای
خدا است ما برای مصالح اسلامی دعا می کنیم...
دعوی من و شما و همه کسانی که دعا می کنند همه
برای خودشان است...»

امام خمینی (ره) - صحیفه امام، جلد ۱۴ صفحه ۴۷۹

سپاهی الهی زحمت

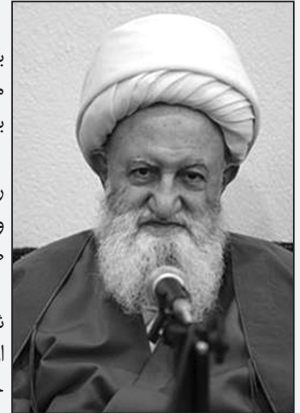
نظر حضرت
آیت الله وحید
خراسانی درباره
استفاده از
ماهواره

سال سی و ششم ♦ شماره ۱۵ ♦ شماره مسلسل ۱۵۰۹ ♦ نیمه اول آبان ماه ۱۳۹۴ ♦ قیمت: ۵۰۰ تومان

آیت الله غروی علیاری:

منبر، محل تسویه حساب های سیاسی نیست

در دهه نخست محرم امسال (۹۴) دوباره شاهد بیان برخی مطالب با جهت گیری های سیاسی در مجالس روضه بودیم؛ مطالبی که بعضا رنگ و بوی تسویه حساب های سیاسی و جناحی داشت. حال سوال این است که آیا منبری که جایگاه رسول الله الاعظم، حضرت محمد مصطفی (ص) و اهل بیت معظم و معصوم ایشان است، محل طرح چنین مطالبی است؟

برای بررسی اینکه طرح مطالب جناحی در شان منبر رسول الله (ص) هست یا خیر و اطلاع از بایدها و نبایدهای منبر و سوگواری حسینی، خبرگزاری شیبستان گفتگویی با آیت الله جواد غروی علیاری، تولیت مدرسه علمیه فاطمیه

و شاگرد حضرات آیات عظام، سیدابوالقاسم خویی، سیدابراهیم اصطهباناتی، سیدمرتضی فیروزآبادی، سیدنصرالله مستنبط و ... در نجف، حضرات آیات عظام، سیدهادی میلانی، شیخ احمد کفایی خراسانی و شیخ مرتضی شاهرودی در مشهد، حضرات آیات عظام امام خمینی (ره)، سیدمحمد رضا گلپایگانی، سیدشهاب الدین مرعشی نجفی، امیرزا هاشم آملی و... در قم داشته، که تقدیم می شود.

آیت الله غروی علیاری با بیان اینکه گویندگان اعم از خطبا، وعظا و مداحان از طرح مطالب دون شان ۱۴ معصوم (ع) اجتناب کنند، گفت: گویندگان سخنانی را که در حیطه وظایف شان و مطابق با شان و شخصیت حضرات معصومین (ع) است، بیان کنند. هرچند متأسفانه گاهی مطالبی دون شان امامت و نهضت ابا عبدالله (ع) طرح می شود.

وی منبر را جای تسویه حساب های سیاسی ندانست و افزود: منبر رسول الله (ص)، محل تبلیغ و ترویج دین است. بنابراین گویندگان نباید امور سیاسی که در شان منبر، واعظ، خطیب و هیئت نیست، بگویند. طرح چنین سخنانی دال بر بی تقوایی یا ضعف تقواست.

ایشان با اشاره به طرح برخی شبهات پیرامون نهضت حضرت سیدالشهدا (ع) در فضای مجازی ادامه داد: نباید به ظواهر یعنی سینه زنی و زنجیرزنی که در جای خود، محترم و لازم است، بسنده شود بلکه باید تاریخ نهضت با دقت و بدون تحریف بازگو شود. در این صورت، منبری ها و ستایشگران به خود اجازه طرح مطالب سخیف، موهن و غیر موثق مطرح نمی کنند. وی خاطرنشان کرد: گویندگان سخنان اغراق آمیز و مضر مطرح نکنند. امام حسین (ع) برای حفظ کین اسلام قیام و جان خود، خانواده و اصحاب شان را فدا کردند. بنابراین صاحبان منابر و تربیون ها سخنانی بیان و کارهایی انجام ندهند که موجب وهن و صدمه به دین شود. گاهی اغراق هایی صورت می گیرد در درازمدت موجب تردید مخاطب و مستمع می شود.

آیت الله غروی علیاری با بیان اینکه برخی از مداحان، تحت تاثیر کثرت جمعیت قرار می گیرند و برای جذب حداکثری مخاطب، مطالبی وهن آلود و اغراق آمیز مطرح می کنند، گفت: عزاداری، آداب و شرایط خاص خود را دارد که نباید از مسیر اصیل و راستین خود خارج شود. ستایشگران نباید صرفا به دنبال رضایت مستمعین باشند بلکه باید رضای حق را که موجب قرب الهی می شود، در نظر بگیرند.

وی افزود: شاید عده ای با طرح برخی مطالب سخیف و انجام رفتارهای ناشایست، جمعیتی را دور خود جمع کنند اما مطمئنا سبلی امامت را می خورند و در قیامت نیز باید پاسخگو باشند.

استاد برجسته درس خارج فقه و اصول با تاکید بر اینکه منبر رسول الله (ص) جای سخنان و تسویه حساب های سیاسی نیست، خاطرنشان کرد: امام خمینی (ره) در مسجد سلماسی قم بر روی صندلی می نشستند و درس خارج می گفتند تا اینکه به دنبال افزایش جمعیت، برخی شاگردان از ایشان تقاضا کردند، درسشان را بر روی منبر ایراد نمایند. امام (ره) ابتدا از این سخن بسیار ناراحت شدند و فرمودند: منبر جای من نیست بلکه جای شیخ انصاری ها است. منبر جایگاه رفیعی است و منبری ها باید ارزش و اهمیت آن را درک کنند. وی ادامه داد: منبر و تبلیغ، محل و جایگاه بیان روایات ضعیف و مقتل های نامعتبر نیست؛ هرچند عده ای به دلایلی روایات ضعیف را مطرح می کنند که مطمئنا حرام و غیرشرعی است. آیت الله غروی علیاری با انتقاد از مداحانی که برای مداحی، وجه، تعیین می کنند که خلاف شرع است، افزود: مطمئنا سخنان چنین مداحانی اثرگذار نخواهد بود.

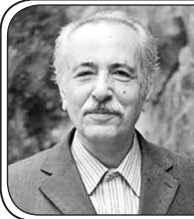
وی با بیان اینکه، مداحان نوحه هایی که در شان اهل بیت (ع) و مطابق با موازین دین است، بیان کنند و صرفا به دنبال ایجاد احساسات و درآوردن اشک مستمعین نباشند، گفت: گویندگان در منبر، مطالبی غیر از شئون منبر یعنی آموزه ها و عقاید دینی، سیره و سنت اهل بیت علیهم السلام و احکام شرعی نگویند.

علامه محمد تقی
جعفری، متفکر
و اندیشمندی
ناشناخته

صفحه ۸

نگاهی به
زندگی و آثار
استاد بهاء الدین
خرمشاهی

صفحه ۴

آیت الله دری نجف آبادی:
وظیفه علمای جهان
اسلام، مبارزه با
خرافات، افراط و
تفریط است

صفحه ۶

حجت الاسلام
والمسلمین مولایی از
محققان برجسته حوزه
علمیه درگذشت

صفحه ۳

انتقاد آیت الله مکارم شیرازی از موضع گیری صدا و سیما

حادثه، تصریح کرد: علمای اسلام و مسوولان کشورهای اسلامی نیز در برابر این واقعه ساکت هستند.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی با بیان این که صدا و سیما در برابر این سکوت وظیفه سنگینی را بر عهده دارد، تصریح کرد: صدا و سیما باید این خلاها را پر، و واقعا علت این سکوت را ریشه یابی و سپس منتشر کند.

وی گفت: من هم به سهم خود تصمیم گرفتم نامه جمعی را به همه علمای اسلام بویژه آن ها که در کنگره مقابله با تکفیریها با ما در تماس بودند، مبنی بر این که همه در روز قیامت به خاطر این سکوت مسوولند، بنویسم.

وی گفت: برخی از علمای اسلام حادثه منا را قضا و قدر الهی دانستند، ولی این قضا و قدر الهی سال آینده هم تکرار می شود، پس باید فکری برای سال آینده شود.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی با بیان این که مشکلات زیاد است، و به همان نسبت مسوولیت صدا و سیما هم زیاد است، قدرت فرهنگ و معارف اسلامی را بزرگترین سرمایه برای نظام توصیف و گفت: معارف اسلامی و حقانیت نظام اسلامی طوری است، که می تواند در مقابل حرف های بی پایه و بی اساس دشمنان بایستد.

وی با تاکید بر قرار گرفتن بیش از پیش مرکز پژوهش های صدا و سیما در مسیر فرهنگی، تصریح کرد: صدا و سیما باید متناسب با ادبیات هر قشر از اقشار مختلف جامعه برنامه های فرهنگی مختلفی را تهیه کند. وی با بیان اینکه صدا و سیما در تمامی زوایای جامعه باید گردش کند، تصریح کرد: مرکز پژوهش های صدا و سیما باید تمامی مشکلات و آسیب های جامعه را شناسایی، و به موقع وارد میدان شود.

آیت الله مکارم شیرازی خاطر نشان کرد: تجربه نشان داده که حضور جدی صدا و سیما در عرصه های مختلف سیاسی و اجتماعی کشور مانند انتخابات و راهپیمایی های روز قدس و ۲۲ بهمن با موفقیت همراه بوده، و مردم به این رسانه گوش شنوایی دارند.

وی همچنین با تاکید بر توجه جدی مسوولان نسبت به خشکاندن ریشه های رسانه های دشمن، گفت: متأسفانه اخیرا تفکر مبنی بر اینکه باید سطح اینترنت را بالا ببریم، پیدا شد، که این تفکر بیش از همه یک تفکر تجاری برای درآمد بیشتر بود.

وی ادامه داد: مسوولان امروز دشمنان خود را نسبت به این موضوع باز کردند، و به آثار سو عدم کنترل صحیح بر اینترنت مانند ازدیاد طلاق و انحرافات و همچنین کم شدن ازدواج ها در جامعه پی برده اند.

این مرجع تقلید با بیان این که رسانه های خارجی مطلقا هیچ خط قرمزی را رعایت نمی کنند، تصریح کرد: لذا هر گونه آزاد گذاشتن این رسانه ها باید با در نظر گرفتن جوانب مثبت و منفی آن صورت گیرد.

وی همچنین هدفمند بودن برنامه های صدا و سیما را ضروری خواند و تصریح کرد: حتی برنامه های طنز و داستان های کودکان این رسانه هم باید یک هدف فرهنگی، اعتقادی و انقلابی داشته باشد، و تنها هدف سرگرمی و خندان مخاطب نباشد. حضرت آیت الله مکارم شیرازی همچنین با تاکید بر جلوگیری از نفوذ فرهنگی غرب در برنامه های مختلف صدا و سیما، تصریح کرد: نباید جامعه به صورت نا آگاهانه از طریق صدا و سیما تسلیم فرهنگ غرب شود.

حضرت آیت الله ناصر مکارم شیرازی از مراجع تقلید با تاکید بر ضرورت حرکت صدا و سیما در مسیر اعتدال و میانه روی از یک جانبه گرایی این رسانه در قضیه برجام انتقاد کرد.

وی در دیدار با رییس مرکز پژوهش و سنجش افکار صدا و سیما با اشاره به ضرورت جناحی عمل نکردن صدا و سیما، اظهار کرد: در این راستا برخی ها از صدا و سیما شکایت هایی را در مورد بعضی مسائل مطرح می کنند.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی تصریح کرد: من خودم هم برخی برنامه ها را در مورد مساله برجام گوش می دادم، دیدم یک کمی از خط اعتدال خارج و یک جانبه شد، شاید هم قصد و غرضی نبوده، ولی صدا و سیما به این نکته توجه داشته باشد.

وی همچنین تاکید کرد: باید بی طرفی صدا و سیما در تهیه برنامه ها محفوظ باشد و این رسانه باید با پذیرش اصالت ها، حق کشور، انقلاب، مقام ها و خادمین کشور را محفوظ بدارد، و رعایت اعتدال را در میان جناح ها داشته باشد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود با بیان این که هر چقدر از اهمیت صدا و سیما گفته شود، باز هم کم است، تصریح کرد: صدا و سیما از یک نظر دانشگاه است و این دانشگاهی می تواند دانشمندانی را پرورش دهد.

آیت الله مکارم شیرازی افزود: صدا و سیما از یک نظر نیز مانند یک عالم غذا شناس است، که می تواند غذای سالم از ناسالم را تشخیص، و در اختیار نیازمندان قرار دهد.

وی صدا و سیما را از جوانب مختلف دارای رسالت ها و مسوولیت های مختلف دانست و افزود: به همین دلیل در مرکز پژوهش های صدا و سیما نیز کارها در بخش های مختلف عقاید، پاسخگویی به شبهات و مسائل فرهنگی تقسیم بندی می شود، که ان شاء الله کمبودهای جامعه نیز باید از این طریق بر طرف شود.

وی با بیان این که دشمنان دست به دست هم دادند، تا از طریق رسانه ها تهاجم شدیدی را علیه نظام داشته باشند، تصریح کرد: دشمن پس از ناکامی در جبهه های نظامی و اقتصادی برای ضربه زدن به نظام اسلامی امید زیادی به تهاجم فرهنگی دارد، که طبعاً صدا و سیما موظف به ایستادگی در مقابل آنها است.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی گفت: صدا و سیما نه تنها نباید از حالت تدافعی در برابر تهاجم فرهنگی دشمن پرهیز کند، بلکه باید با استفاده از ضعف های دشمن که بویژه در شرایط فعلی نمایان شده در برابر تهاجم رسانه ای آن نیز حالت تهاجمی به خود بگیرد.

وی با بیان اینکه دشمنی آمریکایی ها با نظام اسلامی و همچنین بی اعتباری ادعای آنها در رابطه با حقوق بشر و مبارزه با داعش روشن شده است، گفت: معلوم می شود، آمریکایی ها افرادی هستند، که هیچ مساله ای برای آنها مهم نیست.

وی ادامه داد: حادثه ای عظیم در منا واقع شد، که در تاریخ اسلام سابقه نداشته است، ولی کشورهای اسلامی که تلفات زیادی هم دادند، در حال سکوت یا شبه سکوت در برابر تلف شدن هزاران نفر در این حادثه هستند، چرا که عربستان با تزریق مالی از آنها خواسته که سکوت کنند. این مرجع تقلید با انتقاد از سکوت مجامع بین المللی در برابر این

مشکلات ناشران از نگاه معاون فرهنگی وزارت ارشاد

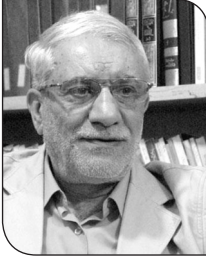
یکی از مشکلات صنعت نشر که همیشه از آن سخن به میان می‌آید، شمارگان پایین کتاب است. تیراژ پایین کتاب‌ها مسائل دیگری را هم به میان می‌کشد که در صنعت نشر زنجیره‌وار به هم متصل هستند؛ نبود تقاضای کافی برای خرید کتاب که خود نشان از کمبود سرانه مطالعه در ایران دارد از جمله این مشکلات است. بر اساس آمار منتشر شده در شش ماهه امسال ۳۰ هزار و ۲۸۸ عنوان کتاب منتشر شده که میانگین تیراژ به ازای هر عنوان ۱۸۳۱ نسخه است. اگر این رقم را با کشورهایی مانند مصر و آفریقای جنوبی یا کوبا مقایسه کنیم درمی‌یابیم که از نظر عنوان کتاب منتشر شده آمار بدی نداریم ولی از نظر شمارگان وضع مان خوب نیست.

در همین سال در مصر ۱۰۸ میلیون کتاب منتشر شده که این رقم برای کشور ما ۲۶ میلیون است یعنی در مصر هر عنوان کتاب تیراژی معادل ۳۴ هزار و ۷۶۰ جلد داشته است. میانگین تیراژ کتاب در کوبا هم چهار هزار و ۹۴۶ جلد و در آفریقای جنوبی هشت هزار و ۲۱۲ جلد در همین سال است. حالا سیدعباس صالحی، معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی روند نزولی تیراژ کتاب در کشور را هشدار داده و زنگ خطری برای حوزه تفکر کشور عنوان کرده است. به گفته او در شش ماهه ابتدای سال، ۳۳ هزار و ۸۸۶ عنوان کتاب در کشور به چاپ رسیده که این تعداد نسبت به مدت مشابه در سال گذشته با چاپ ۳۰ هزار و ۲۸۸ عنوان کتاب، ۱۲ درصد رشد داشته است. در واقع او نیز بر همین نکته صحنه می‌گذارد که ما از نظر عنوان کتاب‌های چاپ شده با کمبود مواجه نیستیم اما همان طور که صالحی به آن اشاره دارد به نسبت عنوان کتاب‌ها، آمار تیراژ کتاب در کشور در حال کاهش است. معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گفته است: در شش ماهه امسال متوسط تیراژ کتاب، ۱۸۳۱ نسخه بوده که این میزان نسبت به مدت مشابه سال گذشته با متوسط تیراژ ۲۰۱۷ نسخه کاهش ۱۲ درصدی داشته است. یکی از مشکلات ناشران گرانی کاغذ بود که از ماه‌های پایانی سال ۹۰ آغاز شد و با افزایش ارز قیمت هر بند کاغذ از ۳۵ هزار تومان به ۷۰ هزار تومان و در ماه‌های بعد به ۸۰ هزار تومان رسید و در همان زمان ناشران زیادی متضرر شدند و به تدریج کتاب‌ها نیز گران شد.

صالحی هم شاید همین نکات را در ذهن داشته و شرایط فعالیت ناشران کشور را بحرانی توصیف کرده و گفته است: اگر نخواهیم بگویم بحرانی باید بگویم ناشران کشور با مشکلات جدی روبه‌رو هستند. وی یادآور شده است: در شش ماهه امسال از مجموع چهار هزار ناشر فعال کشور تنها سه هزار ناشر، موفق به چاپ کتاب شده‌اند و از این تعداد دو هزار و ۵۰۰ ناشر زیر ۱۰ عنوان کتاب چاپ کرده‌اند و ۷۶۶ ناشر نیز تنها یک عنوان کتاب را به چاپ رسانده‌اند. صالحی این کاهش تیراژ و فعالیت ناشران را زنگ خطری برای حوزه تفکر کشور عنوان کرده است. او یک بار دیگر هشدار داده است که اگر کتاب را به عنوان شاخص تفکر اجتماعی قبول داریم باید بدانیم کاهش تیراژ کتاب می‌تواند هشدار و زنگ خطری برای حوزه تفکر کشور باشد. یکی از نکاتی که صالحی مانند بسیاری از مسوولان فرهنگی به آن اشاره کرده است، مشکل کمبود سرانه مطالعه است که آمارهای متناقضی در طول سال‌های گذشته برایش ارایه شده است، بر اساس آمار امانت کتاب از کتابخانه‌های عمومی کشور، سرانه مطالعه نزدیک به ۱۴ دقیقه در روز بوده است که این آمار شامل انواع مطالعه می‌شود. معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ادامه نگرانی‌هایش تنها راهکار در این زمینه را ارتقای فرهنگ کتابخوانی دانسته است و یکی از مشکلات حوزه کتاب را کمبود کتابفروشی ذکر کرده و گفته که باید ویرترین کتاب را در کشور افزایش دهیم.

دکتر محمدعلی آذرشب:

فطرت‌شناسی از مقدمات مهم اسلامی سازی علوم انسانی است

وی تأکید کرد: بنابراین، احاطه به آخرین دستاوردهای فکر جهانی در زمینه علوم انسانی مکمل این پروژه است، علاوه بر این، یکی از مسائل مهم که باید مورد توجه قرار بگیرد این است که اهمیت علوم انسانی کمتر از علوم طبیعی و ریاضی نیست. علوم انسانی امروز در حاشیه قرار دارد برای مثال اگر دانشگاه‌ها بخواهند قراردادی با دانشگاه‌های مصر، تونس، سوریه و ... منعقد کنند نخست روی علوم مهندسی و پزشکی متمرکز می‌شوند.

دکتر آذرشب ادامه داد: یعنی هنوز اهمیت علوم انسانی حتی در سطح دانشگاه‌ها و مراکز علمی و فرهنگی و در ذهن کسانی که داعیه‌دار این عرصه بوده و شعار تحول را سر داده‌اند، شناخته نشده است، به گونه‌ای که من خود وقتی به یکی از این مراکز مراجعه داشتم عدم ایمان به اهمیت علوم انسانی را دریافتم.

به گفته وی این در حالی است که غرب با تمامی پیشرفت‌های فکری، فنی و علمی، توجه بیشتری به علوم انسانی در مقایسه با ما دارد؛ در جامعه ما جوانانی که می‌خواهند تحصیل کنند، بیشتر به سمت علوم فنی و طبیعی هدایت می‌شوند و حتی ممکن است از تحصیل در رشته‌های علوم انسانی نپسند.

آذرشب ابراز کرد: فرهنگ سازی نسبت به اهمیت علوم انسانی ضرورت ویژه‌ای دارد و این نباید صرفاً در شعار باشد بلکه باید با مطالعه و حضور و مشارکت رسانه‌ها کشف و تبیین شود. همچنین، متخصصان امر و افرادی که به اهمیت این علوم ایمان دارند باید در محیط‌های علمی دانشگاهی حاضر شده و در این باره صحبت کنند اما نه با شیوه موعظه بلکه با زبان تبیین و تشریح. حتی می‌توان از سینما، فیلم و مجموعه‌های تلویزیونی برای جا انداختن مسئله اهمیت علوم انسانی استفاده کرد.

وی در پاسخ به این سوال که آیا بحث از تحول به معنای کنار گذاشتن همه آن چیزی است که غرب به آن دست یافته یا معنای دیگری دارد، گفت: این تعبیر اشتباه ممکن است به دلیل عملکرد داعیه‌داران اسلامی

عضو کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران شورای عالی انقلاب فرهنگی گفت: با افزودن چند آیه و حدیث نمی‌توان به دنبال اسلامی سازی علوم انسانی باشیم، هر چه علوم انسانی به فطرت نزدیک‌تر شود، به همان میزان اسلامی می‌شود.

به گزارش ستاد خبری کنگره علوم انسانی اسلامی، عضو کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران شورای عالی انقلاب فرهنگی با بیان اینکه تحول در علوم انسانی نیازمند ایمان به هویت است، گفت: اگر ایمان به هویت نباشد در معرض طوفان افکار و اندیشه‌های غرب قرار می‌گیریم؛ امروز وسایل تبلیغات فرهنگی غرب متعدد است و اگر ما ایمان واقعی به هویت و اصالت خودمان نداشته باشیم در مقابل این امواج نمی‌توانیم مقاومت کنیم و چه بخواهیم و چه نخواهیم همراه این امواج می‌شویم.

وی اظهار کرد: دست‌اندرکاران عرصه تحول علوم انسانی باید ایمان به هویت ملی، دینی و فرهنگی داشته باشند در غیر اینصورت در برابر واردات فکری غرب متزلزل می‌شوند. علاوه بر این، افرادی که در امر تحول فعال هستند باید میراث گذشتگان را به خوبی دریابند چراکه ما میراث گرانبها، فوق‌العاده و بارز در عرصه علوم انسانی کم نداریم اما متأسفانه این میراث تنها به نسخه‌ها و کتاب‌های خطی محدود شده و با زبان روز بیان نشده‌اند، یعنی به روز کردن میراث فرهنگی اتفاقی نیفتاده و این کوتاهی در همه رشته‌های علوم انسانی صادق است.

دکتر آذرشب ادامه داد: برای مثال در حوزه زبان و ادبیات عرب ما می‌توانیم با بزرگ‌ترین نحویون، بلاغیون و زبان‌شناسان دنیا بر اساس میراثمان هم‌واردی کنیم، مثلاً سیبویه نظریاتی ارائه کرده که قابلیت عرضه در امروز را دارد و می‌تواند با آخرین نظریات رایج زبان‌شناسی دنیا هم‌واردی کند، اما متأسفانه کشف و به زبان روز بیان نشده است.

این استاد زبان و ادبیات عرب دانشگاه درباره دیگر راهکارهای اسلامی سازی علوم انسانی بیان کرد: سومین راهکار، استفاده از آخرین دستاوردهای اندیشه و افکار جهان است اما بعد از ایمان به میراث که اگر این مرحله سوم قبل از مرحله نخست روی دهد متأسفانه نظیر آنچه الان رخ داده، آنطور که باید خروجی ما علوم انسانی اسلامی و بومی نخواهد بود.

۲ میلیون آثار خطی ایران در دنیا پراکنده است

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی گفت: ۹۰ درصد آثار ما زیر خاک است و دو میلیون کتاب خطی ما در جهان پراکنده است. ما تنها ۳۰۰ هزار جلد آنها را در اختیار داریم و امروز به هر کجای دنیا که می‌رویم نسخ زیادی متعلق به ماست. سیدرضا صالحی امیری اظهار کرد: کلیات سعدی و مسالک الممالک اصطخری به ثبت جهانی رسیده‌اند. خوشبختانه موفق شدیم این دو اثر را به ثبت جهانی برسانیم و به این ترتیب آثار ثبت جهانی ما به ۹ اثر رسید و رتبه جهانی ما هم‌اکنون هفت است.

او در ادامه خاطرنشان کرد: امروز در مشهد کتابی رونمایی می‌شود که علامه مجلسی و شیخ بهایی آرزوی دیدن آن را داشتند و آن «صحیفه سجاده کفعمی» است و بزرگان آن را هم‌وزن «تهج‌البلایه» دانسته‌اند. ما توانستیم پس از شناسایی این نسخه در هند و وارد کردن آن به ایران زمینه انتشار آن را فراهم کنیم و امروز این اثر ارزشمند در مشهد رونمایی می‌شود.

دکتر صالحی امیری گفت: متأسفانه در ۲۰ سال از ظرفیت ثبت جهانی آثار خود غفلت کردیم اما خوشبختانه در سال‌های اخیر اقدامات خوبی در این زمینه انجام شده و امیدواریم این حرکت ادامه‌دار باشد و ما بتوانیم به جایگاه واقعی خود دست پیدا کنیم. او خاطرنشان کرد: باید توسعه را از فرهنگ آغاز کنیم زیرا سرمایه دیگر اقتصادی نیست و پدیده‌ای به نام فرهنگ بزرگ‌ترین سرمایه است و بعد از آن دیپلماسی از سایر موارد ارزشمند در جهان امروز به شمار می‌رود.

سازی علوم انسانی باشد، آنها باید بیان کنند منظور از اسلامی کردن علوم انسانی چیست؟، اما دیده می‌شود برای مثال کسانی که می‌خواهند باستان‌شناسی را اسلامی کنند به قرآن رجوع کرده و داستان‌هایی را مطرح می‌کنند بعد می‌گویند باستان‌شناسی اسلامی شد.

عضو کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: یا در روانشناسی چند آیه و حدیث را با آنچه در قالب علم در اختیار داریم مخلوط کرده و بعد دم از اسلامی سازی علوم می‌زنند که این اصلاً صحیح نیست. ما باید در معنای اسلامی سازی این علوم تفکر کنیم و توجه داشته باشیم که محور اسلام فطرت انسانی است همانطور که خداوند در آیه ۳۰ سوره مبارکه روم می‌فرماید: «پس روی خود را با گرایش تمام به حق به سوی این دین کن با همان سرشتی که خدا مردم را بر آن سرشته است».

وی با بیان اینکه اسلام دین فطرت است، ابراز کرد: به نظر می‌رسد جز علامه طباطبائی و شهید مطهری، کسی روی فطرت کار مهمی نکرده است، در حالی که بررسی سرشت و طبیعت بشر کار آسانی است و هر چه علوم انسانی به بررسی‌های فطری نزدیک‌تر شود، اسلامی‌تر می‌شود نه اینکه تعدادی آیه و حدیث را به آنها بیفزاییم. این پروسه به مطالعات دقیق سرشت انسان نیاز دارد و به نظر می‌رسد از مقدمات مهم اسلامی سازی علوم انسانی، فطرت‌شناسی است و هر چه علوم انسانی به فطرت نزدیک‌تر شود به همان میزان اسلامی می‌شود.

آذرشب در پایان درباره میزان کاربردی بودن پژوهش‌های علوم انسانی در پروسه تحول خاطرنشان کرد: متأسفانه چون هنوز مقدمات کار یعنی ایمان و پرده برداری از ژرفای میراث تمدنی فراهم نشده است، پژوهش‌های کاربردی در عرصه علوم انسانی اسلامی تولید نمی‌شود، این مسئله به کار جمعی در سطح حوزه و دانشگاه و مراکز پژوهشی نیاز دارد تا به سمتی بروند که استاد بدانند چه طرحی ارائه کند و دانشجوی مسیری که باید بپیماید را بشناسد. نهایت آنکه در همه این مسائل خودباوری و ایمان به داشته‌های ضرورتی انکارناپذیر و اساسی است.

دولت توانسته در این حوزه فعالیت‌های خوبی را انجام دهد و رشد بالایی را به وجود بیاورد. وی افزود: دین، روحانیت و رهبری سرمایه‌های ملی ما هستند و هیچ‌کس حق ندارد از آنها به نفع خود بهره‌برد. صالحی امیری همچنین گفت: بر اساس تحقیقات معتبر مشکلات ما در شاخص‌های مختلف مربوط به مناسک است و خوشبختانه در ارزش‌های بنیادین همه شاخص‌های ما بالای ۹۰ درصد است که این موضوع برایمان بسیار خوشحال‌کننده است.

دیپلماسی فرهنگی ما اثرگذار است

مشاور رئیس‌جمهور گفت: دیپلماسی فرهنگی ما اثرگذار است و باید بدانیم گازی که از عسلویه خارج می‌شود به جز همان دلار اولیه سودی برای ما ندارد اما صنایع دستی ما وقتی به خانه‌ای می‌رود با خود پیام می‌برد که این موضوع یعنی موفقیت. وی با اشاره به راه‌اندازی اندیشه‌گاه فرهنگ اسلامی در مشهد گفت: هیچ‌کس حق ندارد درباره این مرکز ادعای مالکیت داشته باشد زیرا این مرکز از دیدگاه ما مرکز برای کرسی‌های آزاداندیشی است که مدنظر مقام معظم رهبری بوده و هست و مدیر این مجموعه نیز کلیددار این مرکز برای اندیشمندان و پژوهشگران ارزشمند این استان است. رئیس مرکز اسناد و کتابخانه ملی خراسان رضوی هم در این جلسه گفت: ۳۵ هزار کتاب خطی و ۳۰ هزار کتاب چاپ سنگی در اختیار پژوهشگران قرار گرفت. اکبر شیخ اظهار کرد: در کتابخانه دیجیتال این مرکز ۳۵ هزار جلد نسخه خطی، ۳۰ هزار جلد چاپ سنگی، ۸۰ هزار پایان‌نامه و بیش از ۸۰ هزار قطعه عکس قابل دسترسی است و پژوهشگران می‌توانند برای هر فعالیت علمی خود به این مجموعه مراجعه کنند.

نیازمند باز تولید اخلاق هستیم

صالحی امیری اضافه کرد: تمام ظرفیت‌های بالقوه فرهنگی در این استان وجود دارد و بایستی آنها را بالفعل کرد. خراسان رضوی هم قطب فرهنگی است هم می‌تواند تأثیر بزرگی در جهان امروز داشته باشد و به بازتولید علم بپردازد. رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی عنوان کرد: نداشتن انسجام در فعالیت‌های فرهنگی و انجام فعالیت‌های جزیره‌ای بزرگ‌ترین ضعف ماست و این انسجام باید انسجام ارگانیک باشد و ما باید این ارتباطات را کشف کنیم و در سطوح مختلف آن را لحاظ کنیم.

دکتر صالحی امیری گفت: انسجام بین مدیران و برنامه‌های فرهنگی ما وجود ندارد و ما در جامعه ایران با افول نشاط اجتماعی مواجه هستیم زیرا مکانیزم‌های تخلیه اجتماعی وجود ندارد و امروز ممکن است مشکلات ما به مرز تهدید برسد. مشاور رئیس‌جمهور خاطرنشان کرد: مطالعات نشان داده وقتی نشاط اجتماعی وجود نداشته باشد انزواء گوشه‌گیری و آسیب‌های اجتماعی افزایش پیدا می‌کند.

او افزود: نیازمند بازتولید اخلاق هستیم زیرا ظرفیت پذیرش افراد در جامعه پایین آمده است و افراد با هم تعامل ندارند و به عنوان مثال تهران به یک خوابگاه بزرگ تبدیل شده است که مردم آن با یکدیگر ارتباطی ندارند. رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی با بیان اینکه رشد حاشیه‌نشینی و ... زنگ خطرها را به صدا درمی‌آورد، عنوان کرد: ما نیاز به سرمایه اجتماعی داریم تا بتوانیم کشور را به سمت تعالی حرکت بدهیم زیرا ارتباط مستقیمی وجود دارد بین سرمایه اجتماعی و رشد سیاسی، خوشبختانه این

دکتر ابراهیمی تر کمان مطرح کرد:

استفاده از تجربیات ۴۳ کشور در طرح ترجمه به زبان‌های دیگر

آیین رونمایی از طرح حمایت از ترجمه کتاب‌های فارسی به زبان‌های دیگر «top» با حضور علی جنتی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، ابودر ابراهیمی تر کمان رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، آیت‌الله دین‌پرور، جمعی از مدیران و معاونان سازمان فرهنگ و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی آغاز شد.

در این مراسم دکتر ابراهیمی تر کمان با تعریف داستانی از قائلی شاعر دوره امیرکبیر و ترجمه کتابی که از زبان فرانسه به فارسی صورت داده بود، گفت: در یک دوره نیز امیرکبیر تعدادی فرستاده به اتریش ارسال کرد و تعدادی اتریشی را نیز به ایران آورد که به ترجمه چند کتاب انجامید. وی افزود: آنچه در این حوزه به ذهن ما رسید، این بود که از تجربیات دیگر کشورها برای ترجمه آثار استفاده کنیم، حتی اطلاعاتی نیز از دوستانمان در نمایشگاه‌های کتاب خارجی گرفتیم و بنابراین الگویی طراحی کردیم، شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۸۹ مرکز ترجمه به زبان‌های مختلف را در سازمان طراحی کرد و عملاً این سازمان متولی کارهای ترجمه خارجی شد.

ابراهیمی تر کمان تأکید کرد: شورای سیاست‌گذاری فرهنگی بین‌المللی نیز از اعضای خود خواست تا آثار خود را از طریق اجرایی‌سازی این طرح، ترجمه و منتشر کنند. رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اظهار داشت: ترجمه در هر کشوری حداقل ۲۵ دلار هزینه داشته که با سایر هزینه‌های ویرایش و چاپ ۴۰ دلار می‌شود، ما با این طرح فراخوانی به کل دنیا می‌دهیم که هر کس مایل به ترجمه باشد بین ۳۰ تا ۷۰ درصد مورد حمایت ما قرار می‌گیرد، ۳۰ درصد کتاب‌هایی است که خود ناشر مایل به چاپ آن‌ها است و ۷۰ درصد کتاب‌هایی که ناشر تمایلی به چاپ آن‌ها ندارد، بنابراین ما پول به ناشر نمی‌دهیم، بلکه پس از انتشار، کتاب‌ها را خریداری می‌کنیم.

وی با اشاره به اینکه بودجه چنین کاری از محل صرفه‌جویی سازمان در نظر گرفته شده، یادآور شد: در نهایت هدف ما این بوده که ناشران جهانی کتاب‌های ما را ترجمه و توزیع کنند، تجربه شخصی بنده در روسیه این گونه بود که وقتی کتاب «قصه‌های خوب بچه‌های خوب» مرحوم آذربیدی را با تصاویر خردمان منتشر کردیم، هیچ استقبالی از آن نشد، اما زمانی که این اثر را به تصویرساز روس دادیم، کتاب بلافاصله به چاپ سوم رسید، بنابراین در ترجمه باید به زبان فرهنگ، هنر و دین که زبان معرفت است نزدیک شویم.

در ادامه قهرمان سلیمانی معاون پژوهشی و آموزشی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با ارائه گزارشی از فعالیت برای آماده کردن این طرح گفت: این طرح به منظور تشویق ترجمه به زبان‌های دیگر با پرداخت بخشی از هزینه‌های نشر به ناشران و مترجمان بومی صورت می‌گیرد و این کار به ناشران خصوصی کشورهای مختلف دنیا سپرده شود.

وی افزود: معرفی آراء اسلامی ایرانی به زبان‌های دیگر، انتقال فرهنگ ایرانی-اسلامی، افزایش دامنه مخاطب و تشویق مترجمان و کار فارسی از مهمترین اهداف ما است که با تجربه ۴۲ کشور دنیا صورت گرفته است. مهم‌ترین مشکل ما در این حوزه نیز هزینه بالای تجربه و وجود حساسیت در کشورهای مختلف، شبکه توزیع نامناسب و بهره‌وری نامطلوب ... است.

وی در پایان اظهار داشت: در حال حاضر ۱۰۹ عنوان ترجمه کتاب گفتمان انقلاب و معارف، ۸۹ ادبیات انقلاب و ۴۹ اثر تاریخ و تمدن هنر ایران در سایت سازمان بارگزاری شده است و به زودی نیز تکمیل خواهد شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین مولایی از محققان برجسته حوزه علمیه در گذشت

مولایی از جمله شخصیت‌ها و علمایی بود که اهل عمل بوده و در عمل همواره سعی می‌کرد تا بهترین و شایسته‌ترین الگوها را به جامعه اسلامی معرفی کند. ستوده تربیت شاگردان متعدد، حضور در مجالس و محافل مختلف مذهبی و معنوی با خضوع و خشوع بی‌بدیل را از برجستگی‌های مرحوم مولایی اعلام کرد.

آثار گران سنگ مرحوم مولایی نمودی از تاریخ با عظمت اردبیل است

منصور حقیقت‌پور نیز در این باره گفت: با شنیدن درگذشت علامه محقق، پژوهشگر توانا و شخصیت وارسته علمی حجت‌الاسلام مولایی متأثر شدیم و این تأثر از بابت خدمات ارزشمندی بود که مرحوم مولایی در زمینه تحقیقات و پژوهش‌های علوم و عرفان اسلامی، انسب، فقه، تاریخ و عرفان داشته است. وی تصریح کرد: این شخصیت از برجستگان منطقه آذربایجان و قفقاز بود، در علم انساب و معرفی علمای گران‌سنگ این منطقه تلاشی مجاهدانه انجام داد و مجموعه‌های خوب و نفیس گردآوری کرد تا زمینه تحقیق و پژوهش گسترده باشد. نماینده مردم اردبیل، نیر، نمین و سرعین در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه آثار گرانقدر این عالم وارسته قطعاً مورد توجه و مطالعه آیندگان قرار می‌گیرد، گفت: حضور حجت‌الاسلام مولایی در سنگر حوزه‌های علمیه و ترویج فرهنگ ناب اسلامی در منطقه آذربایجان و قفقاز قطعاً زمینه تحولی را در این مناطق فراهم کرده و ابعاد دیگری از این تأثیرگذاری را نیز در آینده شاهد می‌شویم. وی بیان کرد: این شخصیت در مطالعات و تحقیقات خود در زمینه صوفیه و شخصیت بزرگ همچون شیخ صفی‌الدین اردبیلی و خاندان با عظمت او در مجموعه‌های مختلف سنگ تمام گذاشته و در دوران مسئولیت بنده در استانداری اردبیل نیز همیشه مدافع تأمین اعتبارات فرهنگی و همچنین تزریق منابع برای رشد و بالندگی این حوزه بود که در راه‌اندازی موزه مفاخر اردبیل نیز خود پیشقدم بوده است.

وی در آخرین مصاحبه خود با فارس از راه‌اندازی موزه مفاخر جهان تشیع در یکی از شهرهای قم، مشهد و یا تهران خبر داده بود و از گردآوری یک مجموعه فاخر در قالب این موزه و همچنین به نمایش گذاشتن تابلوهای نفیس از چهره‌های تأثیرگذار علمی، ادبی، فلسفی، عرفانی و پژوهشی در عالم اسلام خبر داده بود.

خدمات علمی مولایی بی‌نظیر است

آیت‌الله سید حسن عاملی نماینده مردم استان در مجلس خبرگان رهبری در خطبه دوم نماز با تسلیت درگذشت عالم ربانی، محقق بزرگ، شاعر و حافظ قرآن کریم حجت‌الاسلام عادل مولایی به مردم استان و جامعه روحانیت اظهار کرد: خدمات علمی او بی‌نظیر بوده و در رشته تخصصی که او به آن ورود پیدا کرده بود، با ذوق و علاقمندی به امر تحقیق و پژوهش مشغول بوده است.

حجت‌الاسلام مولایی پرچمدار معرفی هویت دارالارشاد اردبیل بود

مدیرکل تبلیغات اسلامی اردبیل گفت: ماضی‌عنه اسفناک درگذشت حجت‌الاسلام عادل مولایی را که از چهره‌های فاخر، محقق و برجسته علوم دینی و عرفان اسلامی بود به جامعه روحانیت و مردم استان اردبیل تسلیت گفته و امیدواریم همه تلاش‌های او در راه اسلام ذخیره معنوی و ارزشی برای آخرت این شخصیت بی‌بدیل باشد.

وی با بیان اینکه در طول عمر گرانبهای خود مرحوم مولایی سعی کرد تا ابعاد مختلفی از تاریخ و هویت عزتمندانه منطقه آذربایجان، قفقاز به ویژه دارالارشاد اردبیل را به شایستگی تشریح کند، تصریح کرد: آنچه که در این باب باید گفت تلاش خستگی‌ناپذیر مولایی بود که با خلق آثار ارزشمند خود سعی کرد تا وحدت و همدلی بیشتری را در منطقه آذربایجان و تأثیرگذاری این منطقه در رشد و تعالی جامعه اسلامی به نمایش بگذارد. مدیرکل تبلیغات اسلامی اردبیل با تسلیت درگذشت ناهنگام مولایی که از نوادر روزگار و شخصیت‌های ادبی و عرفانی کم‌نظیر در تاریخ استان اردبیل بود، گفت:

دکتر حسام‌الدین آشنا در آیین رونمایی از طرح «top»:

طرح حمایت از ناشران داخلی در دستور کار سازمان فرهنگ قرار بگیرد

ترجمه‌های فرهنگی ناموفق است، اما اگر بخوایم درباره ترجمه‌های موفق صحبت کنیم، باید توجه کنیم که نفوذ فرهنگی در کشور ما همواره با کار ترجمه و نشر گره خورده است.

وی همچنین یادآور شد: انتشارات فرانکلین که با حمایت وزارت خارجه آمریکا در کشورهای مختلف تأسیس و کار ترجمه متون آمریکایی را برای کشورهای مختلف برعهده گرفت، امروزه تاریخ انتشارات فرانکلین در کشور ما نوشته می‌شود، کسانی که در چارچوب فرهنگ دینی تربیت شدند، نقش بسیار مهمی در شکل‌گیری روشنفکری در جامعه ما داشتند، نقش فرانکلین در کار مترجمان و ویراستاران ساماندهی چاپ در کشور امروز قابل نادیده گرفتن نیست، اما آنچه درباره فرانکلین گفته نشده و باید بدان توجه کنیم این است که فرانکلین توانست ترجمه آثار آمریکایی به زبان فارسی را ارتقا داده و به عنوان مهمترین ناشر کتاب‌های درسی ایرانی قرار بگیرد.

مشاور فرهنگی رئیس جمهور بیان داشت: بنابراین قدرت یک ناشر است، ما در تجربه فرانکلین تأمل کردیم و انتشارات الهدی را تأسیس کردیم، مطالعه تجربه الهدی از شکوفایی تا اصولش به لحاظ ساختاری و سازمانی قصوری نشده، اما از حیث تأثیرگذاری از آغاز تا اکنون باید مطالعاتی صورت گیرد، تجربه بسیار مهمی که ما در خواهر دوقلوی انتشارات الهدی یعنی بنیاد اندیشه انجام دادیم، هم قابل مطالعه جدی است.

وی با بیان اینکه در گذشته ترجمه یک امر ذوقی بوده است، گفت: نکته دیگر اشاره کنم که رئیس سازمان هم در تأکید بر دوره امیرکبیر اذعان داشتند که بین دولت و قدرت در حوزه ترجمه نقش‌هایی باید تعریف شود، چرا که هیچ جریان و ترجمه مؤثری در تاریخ بین دو فرهنگ اتفاق نیافته، مگر با حمایت و توافق دولت‌های

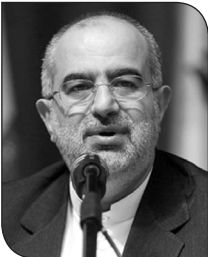
حجت‌الاسلام عادل مولایی از محققان و پژوهشگران برجسته حوزه و دانشگاه دار فانی را وداع و دعوت حضرت حق را لیبیک گفت.

مرحوم حجت‌الاسلام عادل مولایی از چهره‌های محقق و پژوهشگر از دیار دارالارشاد اردبیل بود که خدمات علمی، فرهنگی و حوزه دینی وی برای همیشه به یادگار مانده است.

استاد حوزه علمیه قم حجت‌الاسلام عادل مولایی در اردبیل و در محله میرزاخشعلی به دنیا آمد و بعد از تحصیلات ابتدایی برای تحصیل در حوزه علمیه به قم رفت تا این سفرش سرآغازی برای انجام کارهای علمی، تحقیقاتی و پژوهشی در حوزه دین و مسائل فرهنگی و ارزشی باشد. وی که از بنیانگذاران موزه مفاخر استان اردبیل بود در سال‌های گذشته موفق شد تا کتاب ارزشمند و فاخر «آشنایان ره عشق» را که به معرفی ۵۰ تن از علما و مفاخر دینی آذربایجان پرداخته بود در شمارگان هزار نسخه چاپ و در اختیار علاقمندان قرار دهد.

این کتاب که با تقریط آیت‌الله جعفر سبحانی از مراجع عالیقدر جهان تشیع زینت داده شده بود در ۱۲۰ صفحه به تشریح زندگینامه اساتید، شاگردان و آثار علمای عامل منطقه آذربایجان و تبریز همراه با تصاویر آنها پرداخت است. وی که در قم و از محضر اساتید و مدرسان برجسته حوزه علمیه قم به ویژه آیت‌الله بهجت بهره‌ها برده بود، شخصیتی محقق و برجسته بود که در سفرهای متعدد به جمهوری آذربایجان و مناطق دیگر کارهای ارزشمند تحقیقاتی در حوزه علما، دانشمندان و مورخان را در قالب مجموعه‌های مختلف چاپ کرده و انتشار داده بود.

حجت‌الاسلام عادل مولایی تحقیقات دامنه‌داری را نیز در حوزه نسب‌شناسی و همچنین امامزاده‌های موجود در استان اردبیل، تاریخچه و شجره‌نامه‌های آنها انجام داده و در تلاش بود تا در ابعاد مختلف از علل و عوامل حضور امامزاده‌ها در مناطق مختلف استان اردبیل سخن به میان آورده و مباحثی را مطرح کند.

دکتر حسام‌الدین آشنا مشاور فرهنگی رئیس جمهور در آیین رونمایی از طرح حمایت از ترجمه آثار فارسی به دیگر زبان‌ها «top» که پنجم آبان ماه در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برگزار شد، ابراز داشت: سیاست فرهنگی هر کشور سیاست‌های معطوف به هویت، حیات فرهنگی و امنیت فرهنگی است.

وی افزود: در حوزه هویت فرهنگی سؤال اصلی این است که ما چه کسی هستیم و چگونه هویت خود را می‌توانیم بازنمای کنیم، در حوزه حیات فرهنگی نیز می‌پرسیم که فرهنگ در زندگی مردم چه نقشی دارد، اینجا است که از عدالت فرهنگی و فعالیت و نشاط فرهنگی سخن می‌گوییم.

آشنا با بیان اینکه زمانی می‌توان امنیت فرهنگی صحبت کرد که در دو حوزه ثبات و تغییر بحث کنیم، اظهار داشت: تغییر ناشی از تعامل و نوآوری در تماس فرهنگی است، یک فرهنگ در جریان حیات خود تغییر نمی‌کند، مگر اینکه با مسائل و مشکلاتی مواجه شود که نیاز به مسائل جدید داشته باشد، اگر یک فرهنگ بتواند به سوالات جدید پاسخ دهد، مشکلاتش حل می‌شود، ولی اگر نتواند پاسخ جدید بدهد، امنیت این فرهنگ به خطر می‌افتد.

وی با بیان اینکه مسائل جدید در تعامل مطرح می‌شود، توضیح داد: انسان زمانی که می‌خواهد دیگری را درک کند به درک خود نیاز دارد. بنابراین ترجمه یکی از مظاهر بین فرهنگی است که نسبت مهمی میان ترجمه و امنیت فرهنگی وجود دارد، نگرانی‌هایی که در زمینه حضور فرهنگی ابراز می‌شود، بخشی از دغدغه در مسأله امنیت فرهنگی است.

آشنا ابراز داشت: نفوذ فرهنگی عمدتاً حاصل ترجمه بین فرهنگی موفق است، ما می‌توانیم ترجمه کنیم، ولی ناموفق باشیم و آثارمان به فروش نرود، اینها نشان از

سیاسی - اجتماعی - فرهنگی
۴ بهشت
شماره ۱۵
شماره مسلسل ۱۵۰۹
فرهنگی
پست الکترونیکی: besatonline@gmail.com

«بهاءالدین خرمشاهی» چهره ی ماندگار ایران یکی از برجسته ترین مترجمان ونویسندگان معاصر است که در زمینه قرآن پژوهی و حافظ پژوهشی صاحب سبک و قلم است. استاد خرمشاهی دوازدهم فروردین ماه ۱۳۳۴ خورشیدی در قزوین به دنیا آمد. پدر و نیاکان او اهل خرمشاه یزد بودند. وی سال ها نزد پدر که به علوم دینی و زبان عربی مسلط بود درس معقول و منقول خواند. در سال ۱۳۴۲ دیپلم طبیعی گرفت و برای ادامه ی تحصیل به تهران آمد. نخست وارد دانشکده ی پزشکی شد اما خیلی زود انصراف داد و در امتحان ورودی رشته ی ادبیات فارسی شرکت کرد. در سال ۱۳۴۷ لیسانس ادبیات فارسی گرفت در حالی که محضر استادانی چون «سیدجعفر شهیدی»، آیت الله «شعرانی»، «پرویز ناتل خانلری» و «نبیح الله صفا» را درک کرده بود.

در سال ۱۳۵۲ از مقطع فوق لیسانس کتابداری فارغ التحصیل شد و پس از گذشت یک سال عضو هیات علمی مرکز خدمات کتابداری شد. پس از سپری کردن ۱۰ سال از کتابداری درآمد و به انجمن فلسفه رفت. وی یکی از ویراستاران ارشد دایرة المعارف تشیع است. خرمشاهی در سال ۱۳۶۹ عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی شد.

استاد خرمشاهی دارای روحیه ی ویژه یی است که می توان آن را در تغییر رشته های تحصیلی اش دید. وی که نخست به سودای خواندن پزشکی به تهران آمده بود تنها با گذشت چندماه ععای پزشکی را به لقایش بخشید و ادبیات خواند اما در جلسه ی کنکور فوق لیسانس ادبیات با دیدن سوالی در مورد «صنعت بوقلمون» خشمگین و دلزده با نوشتن نامه یی اعتراض آمیز در برکه ی کنکور، جلسه ی کنکور را ترک کرد تا ادبیات را که دلدار دیرینش بود از این

پیرمرد سیدی که نفشس حق بود و در جماران و در محضر امام راحلمان روضه سیدالشهداء (ع) را می‌خواند. نمی‌دانم یادتان هست یا نه فقط کافی بود حاج آقای کوثری یک «یا حسین» بگوید و آن وقت بود که جماران می‌شد کربلا؛ آن روزها البته جو مداحی‌ها برای ابا عبدالله الحسین(ع) تقریباً در همه جای ایران به همین صورت بود. یعنی مداحی‌های سنتی. مداحی‌هایی که از آب و تاب‌های امروزی در آنها خبری نبود و در عوض تا دلت بخواهد اخلاص بود که دراین نوع عزاداری‌ها موج می‌زد.

سن سن به جای یا حسین

این روزها اما به اقتضای تغییرات به وجود آمده در بخش‌های مختلف و حوزه‌های گوناگون اجتماعی، مداحی و برگزاری مراسم عزاداری برای اهل بیت عصمت و طهارت (ع) نیز دستخوش تغییرات شده است. این روزها کمتر می‌توان یک هیئت سنتی دید. یک مداح که به جای ذکر نام مقدس یا حسین(ع)، سن سن نکند یا مجلسی که از آن ریتم تند موسیقی هنگام سینه‌زنی به گوش نرسد. برای همین است که حالا وقتی محرم می‌آید بعضی‌ها که هنوز دلخوش به مداحی‌های سنتی هستند در کوچه پس کوچه‌های سیاه پوش شده شهر به دنبال یک هیئت سنتی می‌گردند. هییتی که از آن ریتم تند موسیقی به گوش نرسد.

از انتقاداتی که از نحوه سینه‌زنی و نحوه‌خوانی برخی از هیئت‌ها می‌شود بگذریم متأسفانه گاهی اوقات در برخی از هیئت‌های عزاداری شاهد رفتارهایی هستیم که بیشتر شبیه مردم آزاری است تا کار خدا پسندانه.

اینجا یکی از هیئت‌های مذهبی در یکی از محلات در قلب شهر است. خوشبختانه تمام کسانی که اینجا به این هیئت می‌آیند جوانند. البته شاید همین جوان بودنشان هم باشد که باعث شده آنچنان که باید و شاید ادب مجلس امام حسین را رعایت نمی‌کنند. سر و صدای زیادی به راه انداخته‌اند. بعضی‌هایشان به جای استفاده از فیوضات مجلس جلوی در حسینیه ایستاده‌اند درست محلی که مکان رفت و آمد خانواده‌هاست. آن طرف‌تر شمع روشن کرده‌اند و چای نذری می‌دهند اما آنقدر صدای بلندگوی ایستگاه صلواتی‌شان بلند است

پس در تنهایی و در خلوت اتاق اش می‌زبانی کند(۱)
خرمشاهی بیش از ۵۰ کتاب در قالب تالیف و ترجمه و نزدیک به یک‌هزار مقاله در مطبوعات منتشر کرده است. بیشتر شهرت خرمشاهی پژوهش های قرآنی، ترجمه ی قرآن و کتاب هایی است که در مورد حافظ نوشته است. وی بیش از ۱۵ جایزه ی علمی گرفته که چهار مورد آن مربوط به کتاب هایی است که برگزیده ی کتاب سال شده اند. خرمشاهی همچنین به عنوان یکی از چهره های ماندگار ایران انتخاب شد.

از آثار تالیفی استاد خرمشاهی می توان به «فرهنگ موضوعی قرآن مجید»، «ذهن و زبان حافظ»، «حافظ نامه»، «سیر بی سلوک»، «چهارده روایت»، «قرآن و قرآن پژوهی»، «دایره المعارف تشیع»، «کتیبه ای بر باد» و «پوزیتیویسم منطقی» اشاره کرد.

در زمینه ی ترجمه هم باید از آثاری همچون «هنری میلر» اثر «جورج ویکس»، «شیطان در بهشت» اثر «هنری میلر»، «علم در تاریخ» اثر «جان برنال»، «هابیل و چند داستان دیگر» اثر «میکل د اونامونو»، «عرفان و فلسفه» اثر «استیس»، «درد جاودانگی» اثر «میکل داونامونو»، «علم و دین» اثر «ایان باربور»، «اندیشه سیاسی در اسلام معاصر» اثر «حمید عنایت» ، «دین پژوهی» اثر «میرچا الیاده» و «درآمدی بر تاریخ قرآن» اثر «ریچارد بل» یاد کرد.

خرمشاهی نثر شیرین، شیوا، خواندنی و موثری دارد که در کنارش محتوایی غنی را در قالب این نثر می ریزد؛ محتوایی که دوران ساز است.(۲)

خرمشاهی یکی از قرآن پژوهان و مترجمان برجسته ی قرآن کریم به زبان فارسی است. فعالیت های قرآن پژوهی وی را می توان به سه حوزه تقسیم کرد؛ نخست کتاب ها و مقاله های عمومی، دوم نگارش مقاله های انتقادی و نقد ترجمه های موجود قرآن و سوم ترجمه ی قرآن کریم. بی شک شاهکار خرمشاهی در زمینه ی قرآن پژوهی

نگاهی به زندگی و آثار استاد بهاء الدین خرمشاهی

ترجمه ی قرآن مجید است که در نهایت دقت و صحت و همراه با زبانی شیوا و بی آن که دچار تکلف و تصنع شود به فارسی ترجمه شده است.

ترجمه ی خرمشاهی نثری روان، امروزی و در عین حال ادبی است. علاوه بر ترجمه و تفسیر این اثر دارای پیوست هایی شامل گفتار مترجم، مقاله هایی با عنوان های قرآن و قرآن پژوهی، تحریف ناپذیری قرآن، فهم قرآن با قرآن، کلمه های فارسی در قرآن مجید و واژه نامه است.

بی شک حافظ به نوعی سخنگوی ناخودآگاه جمعی ما است چرا که هر ایرانی بخشی از خویش را در حافظ باز می یابد و با او زوایای نامکشوفی از خاطره اش را کشف می کند. حافظ پژوهی حوزه ی تخصصی کار پژوهشی خرمشاهی است. آثار وی درباره ی حافظ همواره از اقبال و استقبال خوانندگان اهل نظر برخوردار شده است. خرمشاهی تاکنون بیش از دوازده کتاب درباره ی حافظ نوشته و در آن میان کتاب «حافظ نامه» در زمینه ی شرح الفاظ، اعلام، مفهوم های کلیدی و بیت های دشوار حافظ بیش از همه شهرت دارد.

استاد خرمشاهی حافظ نامه را طوری نوشته است که اگر کسی بخواهد حافظ را بشناسد نخست باید ابزار شناخت را یاد بگیرد و این طور نیست که بیایدو هر بیت را معنی کند چرا که وی می خواهد خواننده با اصطلاح ها و کلید واژه های حافظ آشنا شود و خودش بتواند از آن بهره ببرد. خرمشاهی زمینه و اطلاعات این شناخت را به خواننده می دهد.(۳)

از طرفی دیگر کتاب ذهن و زبان حافظ که با آرزوی همدلی با حافظ نوشته شده، لطف و گیرایی خاصی دارد. این کتاب نگاه و نگرشی تازه بر حافظ می افکند و با جرات و جسارت دیدگاه های تازه و ناگفته یی را طرح می کند که در پرتو آن اندیشه ی حافظ و شعرش تابناکتر می شود.(۴) ترجمه همچون هنر است که مترجم به مثابه ی هنرمند به درک موضوع، معنی و مفهوم های پدیدآمده در زبان اصلی می پردازد و سپس انتقال، جایگزین یابی درست و

نمایش هایی به اسم عزاداری برای اهل بیت(ع)

هیئت نصب شده بود که روی آن به جای لعن دشمنان اهل بیت(ع)، حرف بسیار زشتی روی آن خطاب به قاتلان امام حسین(ع) نوشته شده بود.

این روحانی می گوید: از آنچه می‌دیدم حسابی تعجب می‌کردم اما واقعیت داشت برای همین واقعا تأسف می‌خوردم اما تأسفم زمانی بیشتر شد که وارد هیئت شدم. آنجا آقایانی را دیدم که همگی لخت شده بودند از کوچک تا بزرگ همه پیراهن‌هایشان را درآورده بودند. مداح با یک سبکی می‌خواند که واقعا سینه زدن به آن سبک مهارت می‌خواست. اشعاری بی‌محتوا و پوچ با ریتمی تند که بعضی از سینه‌زن‌ها را وادار می‌کرد بپرند بالا بپرند پایین و به سر و سینه بزنند.

وی اضافه می‌کند: رفتارهایی که واقعاً انسان از دیدن آنها زجر می‌برد. نه منبری، نه روضه‌ای، نه تبیین اهداف قیام ابا عبدالله و نه هیچ چیزی دیگری. به نظر می‌رسد این هیئت فقط شور دارد نه هیچ چیز دیگر، در حالی که هدف از عزاداری در کنار شور، رسیدن به شعور است.

موضوع وقتی برایم جالب‌تر می‌شود که متوجه می‌شوم این نوع مداحی‌ها متأسفانه نوع جدیدی از مداحی‌های بی‌محتوا هستند که به «مداحی‌های سرخپوستی» معروفند. نوع جدیدی از مداحی‌ها که هیچ سختی با سبک زندگی ایرانی – اسلامی و هیچ شائیتی با مقام اهل بیت و شیوه و راه و روش خاندان عصمت و طهارت ندارد. حجت‌الاسلام والمسلمین مولایی می‌افزاید: متأسفانه برخی از نوجوانان و جوانان بدون در نظر گرفتن عواقب این نوع عزاداری‌ها وارد این جلسه‌ها می‌شوند حال اینکه در این نوع از جلسات مذهبی هیچ گونه تحقیق و مطالعه‌ای در خصوص اهداف قیام حضرت سید الشهداء نشده و تنها شاهد شور گرفتن و سینه زدن تند و پرشور هستیم و از روضه‌خوانی و مقتل خوانی در این جلسات خبری نیست. وی می‌گوید: نمی‌خواهم بگویم دشمن این نوع جلسات را برنامه‌ریزی و اجرا می‌کند اما مطمئن باشید که دشمنان از این نوع برگزاری جلسات نهایت

بازسازی آن‌ها در زبانی دیگر را بر عهده می‌گیرد.

هنر خرمشاهی در ترجمه بر کسی پوشیده نیست چرا که آثارش نشانگر این توانمندی و علاقه است تا جایی که وی بارها علاقه مندی به عرصه ی ترجمه را بیان کرده است. خرمشاهی در همین زمینه می گوید: من از اول قصد داشتم مترجم بشوم و بعد تصمیم گرفتم روی به تالیف بیاورم.(۵)

به ویژه گوناگونی آثار ترجمه شده و تجدید چاپ آن‌ها نشان دهنده ی گستره ی دانش و آگاهی خرمشاهی است. بر همین اساس باید گفت که یکی از زمینه های تخصصی خرمشاهی «واژه پژوهی» یا حوزه ی زبان و لغت است. زبان آگاهی آثار وی یکی از مهمترین عوامل روی آوردن مخاطبان همگانی و خاص به نوشته هایش است. زبانی شیرین و شیوا با چاشنی یی از طنز و طنازی که همچون زرمه ی جویباری زلال بر دل می نشیند.(۶)

پی نوشت ها:

۱– اکبری علیرضا، محافظه کاری وظیفه من است،

ماهنامه اندیشه پویا، شماره ۲۹، مهرماه۱۳۹۴،ص۵۵

۲– فانی کامران، پنجاه سال دوستی و دوستداری با خرمشاهی، مجله ی بخارا، شماره ی ۹۰–۸۹، سال۱۳۹۱، ص۴۲۹

۳– منبع پیشین، ص ۴۳۰

۴– امامی مریم، بهاء‌الدین خرمشاهی،تارنمای تبیان قابل دسترس به نشانی HTTP://WWW.TEBYAN.NET/NEWMOBILE.ASPX/COMMENT/۸۸۹۸۳=INDEX.ASPX?PID

۵– اکبری علیرضا، محافظه کاری وظیفه من است، ماهنامه اندیشه پویا، شماره ۲۹، مهرماه۱۳۹۴،ص۵۵

۶– امامی مریم، بهاء‌الدین خرمشاهی،تارنمای تبیان قابل دسترس به نشانی HTTP://WWW.TEBYAN.NET/NEWMOBILE.ASPX/COMMENT/۸۸۹۸۳=INDEX.ASPX?PID

سوءاستفاده را می‌برند.

مولایی خاطر نشان می‌کند: متأسفانه نظارت جدی بر این نوع هیئت‌های عزاداری وجود ندارد، در حالی که باید با قاطعیت جلوی این نوع انحرافات و بدعت‌ها ایستاد و اجازه فعالیت به این نوع از جلسات مذهبی را نداد.

مخاطب هیئت در تیر رس انحراف

در این میان وقتی با دکتر عادل فرنودی صحبت می‌کنم می‌گوید: نکته تأسف‌باری که در این خصوص وجود دارد این است که در بسیاری از این هیئت‌ها نوجوانان و افراد کم‌سن و سال نیز حضور دارندکه تشخیص خوب یا بد مسئله خیلی برایشان کار آسانی نیست و متأسفانه این افراد کم‌سن و سال در این جلسات فقط شور می‌بینند و نه چیز دیگر و این باعث می‌شود که در آینده به جای برخورداری از یک جامعه جوان با بصیرت شاهد وجود افرادی باشیم که از آگاهی و اطلاع لازم در خصوص اهل‌بیت (ع) و ولایت برخوردار نیستند.

وی می‌افزاید: این‌همه در حالی‌است که بصیرت‌افزایی و جریان‌شناسی و شناخت زمانه باید یکی از مهم‌ترین عنصرهای یک هیئت مذهبی و اعضای آن هیئت باشد. وی می‌گوید: جلسه‌ای خوب و ارزشمند است که انسان را به تفکر، تحرک و پویایی وادارد وگرنه اینکه یک گوشه‌ای از شهر در یک حسینیه یا در یک خیمه عزا جمع شویم و با ریتم تند سینه بزнім که چیزی درست نمی‌شود. این استاد دانشگاه در ادامه صحبت‌های خود می‌افزاید: وجود بدعت‌های جدید در مراسم عزاداری مانند مدل موی محرم یا آرایش مخصوص مراسم عزاداری به هیچ وجه مناسب شأن اهل بیت نیست و این موضوع رسالت افراد مطلع، باسواد و آگاه و دلسوز را بیش از پیش سنگین می‌کند.

وی خاطر نشان می‌کند: بر اساس آنچه امروز می‌بینیم کاملاً مشخص و مسلم است که چاره‌ای جز بازگشتن به شیوه سنتی عزاداری و ترویج این نوع خاص از عزاداری نداریم و باید از برگزاری عزاداری‌های همراه با بدعت و رفتارهای سبک به شدت پرهیز کرد.

منبع: **جوان آنلاین**

اضافه کرد: سوال دیگری که مطرح می شود این است که آیا کل جهان از طریق کاوش های متداول علمی قابل فهم است؟ تجربه گرایان به این سوال پاسخ بله می دهند و معتقدند دانش تجربی تنها وسیله رسیدن به حقیقت است. بعضی ها هم به این سوال پاسخ خیر می دهند. از نظر قرآن دانش ما درباره جهان خارجی صرفا از داده های حسی به دست نمی آید و واقعیت زیادی در جهان وجود دارد که ما از آنها بی خبریم. همانطور که بسیاری از علمای تراز اول اعتراف می کنند ما خیلی چیزها را با علم نمی توانیم به دست آوریم.

چهره ماندگار عرصه فیزیک افزود: در اینجا یک وال دیگر پیش می آید و آن هم اینکه آیا علم به تنهایی به همه سوالات پاسخ می دهد؟ طبق نگرش تجربه گرایان علم تجربی می تواند پاسخگوی همه سوالات باشد ولی نقدهایی در این رابطه وجود دارد: الف) توانایی علم در پاسخ دادن به سوالات بنیادین انسانی مورد تردید قرار گرفته است. ب) علم سوالاتی را مطرح می کند که به آن ذی ربط است ولی پاسخ آنها را باید در ورای حوزه علم جستجوی کرد مثل اینکه قوانین فیزیک از کجا می آید؟- البته از دیدگاه اسلام که جهان امر طراحی شده است همه اینها تعریف داده شده و توضیح داده شده که علم به تنهایی نمی تواند به همه اینها پاسخ دهد و به چارچوب احتیاج دارد- ج) علم نمی تواند مبنایی برای ارزش ها فراهم کند در حالی که ارزش ها در کار علمی اهمیت دارد. د) ما هرگز با طبیعت با اذهان خالی روبرو نمی شویم. ح) ما گاهی مفاهیمی را به کار می بریم که مستقیما از تجربه به دست نیامده است. و) کار یک دانشمند دانسته یا نادانسته مبتنی بر بعضی اصول عام است. ی) استدلال بعضی از علما علیه بعضی اصول متافیزیکی و فلسفی بوده است.

مدرس گروه فلسفه علم دانشگاه شریف گفت: ما باید علم را در یک چارچوب متافیزیکی جای دهیم که بتواند تمام سطوح دین و دانش و تجارب انسانی را در بر بگیرد. در ابتدای جهان اسلام یک جریان ضد عقلی با حاکمیت اشعری علوم عقلی را در انزوا قرار داد. در جهان مسیحیت هم نحله های فلسفی مختلفی به وجود آمد اما در اسلام کسب علم بخشی از زندگی انسان است پس طرح مسئله تعارض یک مسئله عارضی و به خاطر این است که ما در دو قرن گذشته مورد هجوم فرهنگی قرار گرفته ایم و اکنون وقت آن رسیده است که به علم اسلامی برگردیم.

چرا علم دینی؟

برنده «دو جایزه» کتاب سال جمهوری اسلامی ایران با اشاره به ویژگی های علم امروز تصریح کرد: علم امروز ویژگی هایی دارد که عبارت است از: طرد هر گونه دانشی که ریشه در حواس ندارد، نادیده گرفتن سطوح بالاتر هستی، نادیده گرفتن ارزش های اخلاقی در کار علمی، غفلت از آثار تخریبی علم، غفلت از یک دیدگاه کل نگر نسبت به عالم هستی و دیدن دغدغه های بنیادین اسلام. بنابراین باید نگرش به علم تغییر کند و چارچوب های ما وسیع شود و علم را هم در همین چارچوب های وسیع ببینیم. متأسفانه دانشکده های ما به تبادل بین رشته ای ناآشنا هستند و حرفی در این باره زده نمی شود. در حالی که در دانشکده های خارجی بین علوم مختلف تبادل وجود دارد مثلا در یک همایش یک کشیش مذهبی در کنار یک فیزیکدان قرار می گیرد و هر کدام نظرات خود را بیان می کنند.

گلشنی در پایان در خصوص چرایی توفیق علم توضیح داد: برای کار علمی باید قبول کنیم که جهانی که علم با آن سر و کار دارد قانونمند است به قول اینشتین «قابل درک بودن جهان بزرگترین راز است». علاوه بر این کارایی ریاضیات در توضیح جهان فیزیکی معجزه اساسست و به نظر می رسد که منطقی در ساختار جهان به کار رفته و رابطه بین ذهن انسان و بقیه جهان وجود دارد به همین خاطر هم علم موفق بوده است.

دکتر گلشنی:

وقت آن رسیده به علم اسلامی برگردیم

اولا زمینه های مشترکی بین این دو وجود دارد که این زمینه ها می تواند تعامل ثمربخش داشته باشد. دوما آنها اعتقاد دارند بین قرآن و علم طبیعی سازگاری وجود دارد بنابراین سعی می کنند نشان دهند که دانش علمی به فهم بعضی آیات قرآنی کمک می کند، اما دسته سوم که بسیار هم در سطح جهان گسترده شده است افرادی هستند که می خواهند اعجاز قرآن را نشان دهند.

وی افزود: دسته چهارم از عالمان مسلمان معاصر دیدگاه معتدلی نسبت به علم و دین دارند. از نظر آنها دانش علمی دو بخش است. جمع آوری داده ها و تنظیم داده ها. جمع آوری داده ها در تمام بخش های جهان می تواند به طریق مشابه صورت گیرد. بعضی از فیلسوفان مسلمان معتقدند علم و دین هر دو ادعای هستی شناختی و معرفت شناختی درباره جهان دارند پس ما باید فهم مان از جهان را تحت یک چارچوب وحدت بخش بین این دو قرار دهیم که فقط جهان بینی می تواند این منظور را برآورده کند. در جهان بینی اسلامی علم در یک چارچوب خداپورانه قرار می گیرد که خدا را خالق و نگه دارنده جهان می دانند.

رابطه علم و دین طولی است یا عرضی؟

عضو مؤسس انجمن بین المللی علم و دین کمبریج نظر خود درباره علم و دین را بیان کرد و توضیح داد: به عقیده من علم در طول دین است و کار علمی یک نوع عبارت است. همان تلقی که ابوریحان بیرونی از علم داشته است. به عقیده من دین را نباید فقط در عبادات معمولی مثل نماز و روزه، خمس و زکات خلاصه کرد. باید به علم به معنای وسیع آن نگاه کنیم تا تکلیف همه چیز را روشن کند. از نظر من در بینش اسلامی علم در عرض دین نیست چون در متن دین دعوت به کاوش تجربی و تفکر درباره طبیعت شده است و همانطور که اشاره کردم مطالعه طبیعت یک نوع عبادت است و ابزار این عبادت، کاوش تجربی در طبیعت و تفکر درباره یافته ها است همانطور که چارلز تاونز گفته است: «به عقیده من اگر صرفا از دیدگاه علمی تفحص کنیم، سؤال مربوط به مبدأ همواره بدون جواب باقی می ماند. بنابر این، من معتقدم اگر قرار است توضیحی داشته باشیم نیاز به یک توضیح دینی یا متافیزیکی وجود دارد.»

گلشنی در ادامه سخنرانی خود تعدادی سوال مطرح و

توانند با هم گفتگو داشته باشند و به هم کمک کنند. به عبارتی علم و دین ضمن مبادله و گفتگو باید اصول و روش های خود را حفظ کنند. البته یک سری توازن ها در هر دو وجود دارد، مثلا اینکه ایمان هم در علم معنی می دهد و هم در دین. آخرین نوع رابطه بین علم و دین رابطه یکپارچگی است به معنای اینکه علم و دین هر دو ادعای معرفت شناختی و هستی شناختی در مورد جهان ما دارند. دین مبنای متافیزیکی برای علم فراهم می کند و پشتوانه ای برای قابل اعتماد بودن آن است. به گفته پلانک اول دین خداست، آخر علم خداست. این دسته معتقدند که علم به یکسری از سوالات نمی تواند جواب دهد ولی دین می تواند پاسخ دهد.

نویسنده «علم و دین و معنویت در آستانه قرن بیست و یکم» ادامه داد: به طور کلی علم و دین خیلی با هم تفاوت نیستند و یکسری مشترکات دارند، مثلا ایمان هم در علم و هم در دین نقش دارد و بسیار مهم است زیرا جوینده علم باید ایمان داشته باشد که جهان نظم دارد و یا الهام که در هر دو مشترک است. کشفیات دین از طریق وحی صورت می گیرد اما بسیاری از مهمترین مسائل علمی از طریق شهود و الهام به دست آمده است، چنانکه بسیاری از فیزیکدانان و ریاضیدانان اعتراف کردند که بعضی از کشفیات آنها الهام یا وحی بوده است و آنها توانسته اند با یک جرعه به جواب سوال خود برسند. جالب اینکه خیلی از ملحدها هم به این کشفیات و الهام اعتراف می کنند. اثبات پذیری و آزمون پذیری نیز از دیگر مشترکات علم و دین است.

عالمان مسلمان معاصر چه نظری درباره رابطه علم و دین دارند؟

گلشنی گفت: همان طور که اشاره شد مسلمانان گذشته بین علم و دین جدایی نمی گیرند و کسب دانش را نوعی عبادت تلقی می کردند اما مسلمانان معاصر دیدگاه های مختلفی درباره رابطه این دو دارند. بعضی این دو حوزه را کاملا مستقل از هم تلقی می کنند و معتقدند که هر کدام از آنها با جنبه های متفاوتی از زندگی سر و کار دارند. بعضی هم رابطه بین این دو را متعارض می بینند اما نکته این است که دسته ای از آنها معتقدند که این دو حوزه با هم سازگارند و می توانند تعامل مفید داشته باشند. این عالمان معتقدند که

شیوع ویروس وهابیت در شیعی ترین جامعه جهان

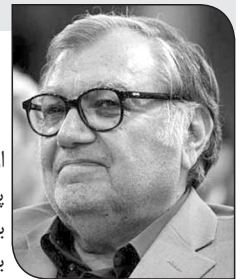
می کنند. اما، در مورد هرگونه خطری علیه جمهوری آذربایجان، حاکمیت مسئولیت دارد. اکنون خطر داعش وجود دارد. باید در شبکه های تلویزیونی با آن مبارزه شود. اما، هدف از حبس کردن این عناصر نیز تبلیغ شدن آنها می باشد.»

باقرزاده گفت: «امروز در جمهوری آذربایجان، سرمایه داران بزرگ پشت سر وهابی ها قرار دارند و فرزندان صاحب منصبان بلندپایه هم از آنها حمایت می کنند.»

رهبر جنبش مسلمانان جمهوری آذربایجان در خصوص مصوبه اخیر پارلمان جمهوری آذربایجان برای افزایش اختیارات کمیته دولتی امور دینی این کشور و تشدید نظارت دولتی بر فعالیتهای دینی نیز گفت: «سیاست سرکوب علیه دین از سال ۱۹۹۹ در جمهوری آذربایجان شروع شده است. در سالهای ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ این سیاست خیلی تشدید شد. تمامی کتب دینی مورد سانسور قرار می گیرند.»

طالع باقرزاده با بیان اینکه افزایش تمایل مردم جمهوری آذربایجان به دین، موجب ناراحتی حاکمیت این کشور می شود، گفت: «قوانینی که علیه دین تصویب می شود، صرفا بر روی کاغذ باقی خواهند ماند. نمی توان در مقابل انسانهای مومن ایستادگی کرد. در سال ۲۰۱۲ فعالیت تحصیل کردگان در خارج از جمهوری آذربایجان در اجرای آیینهای دینی و همچنین فعالیت آنها به عنوان روحانی، ممنوع شده بود و حتی آنها تحت پیگرد نیز قرار می گرفتند. اما، امروز (برخلاف قانونی که خود مصوب کرده اند)، طلابی را که در خارج (عربستان سعودی)

نخستین سخنرانی از سلسله سخنرانیهای پژوهشکده مطالعات بنیادین علم و فناوری با موضوع «امکان علم دینی» با حضور

مهدی گلشنی، نویسنده «از علم سکولار تا علم دینی» در دانشکده سنجش از راه دور دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد.

گلشنی در ابتدای این جلسه گفت: در جامعه فعلی سوءبرداشت های زیادی درباره علم دینی وجود دارد. اگر بخواهیم علم را تعریف کنیم منظور از ما از علم دانشی است تنظیم یافته که خصوصا از طریق مشاهده و آزمون درباره جهان فیزیکی و قوانین طبیعی در جامعه به دست آمده است. البته این برداشت از علم یک برداشت پوزیتیویستی است. علما می گویند علم عینی، جهانی و مبتنی بر سنت است در حالی که دین ذهنی، احساسی و مبتنی بر سنت است. اگر به قدیم برگردیم: می بینیم برداشت قدیمی ها درباره علم و دین با برداشت عصر حاضر متفاوت است. در دوره تمدن اسلامی هم وقتی به کارهای دانشمندی مثل ابن هیثم نگاه می کنیم متوجه می شویم که آنها بین علم و دین جدایی نمی دیدند ولی الان برای علم و دین انواع و اقسام روابط فرض شده است.

انواع روابط بین علم و دین

بنیانگذار گروه «فلسفه علم» دانشگاه صنعتی شریف افزود: علم و دین چهار نوع رابطه با هم دارند که عبارت است از تعارض، استقلال، گفتگو و یکپارچگی. تعارض یعنی اینکه بین علم و دین تفاوت وجود دارد. تعارضی ها خودشان دو دسته اند: مادیون و نص گرایان. مادیون از علم تجربی شروع می کنند و به احکام فلسفی جهان شمول می رسند. این دسته از افراد فقط روش تجربی را روش کسب علم می دانند و فقط برای ماده واقعیت قائل اند. دسته دوم از گروه تعارضی ها نص گرایان هستند که فقط برای متون ارزش قائل اند. دومین نوع رابطه بین علم و دین رابطه استقلال است که اکثریت فعلی به این رابطه قائل اند، این دسته معتقدند که علم و دین ارتباطی با هم ندارند و مستقل از هم هستند. نوع سوم رابطه که همان گفتگو یا تعامل است یعنی اینکه علم و دین می

اگر یک نفر شیعه، یک مغازه، دایر کند، خیلی سریع تحت نظارت گرفته می شود. اما، وهابی ها یک شبکه گسترده تجاری در کشور ما دارند و سرمایه داران بزرگ هم پشت سر وهابی ها قرار دارند و فرزندان صاحب منصبان بلندپایه هم از آنها حمایت می کنند.

طالع باقرزاده در گفتگو با روزنامه «یثنی مساوات» چاپ باکو گفت: «اخیرا الدار محمودوف، وزیر امنیت ملی جمهوری آذربایجان از ضرورت مقابله با داعش سخن گفت. این نشان می دهد که در جمهوری آذربایجان خطر وهابیت وجود دارد و مسبب آن نیز حاکمیت کنونی است. زیرا درها را بروی وهابی ها باز کردند و امکان توسعه برایشان فراهم نمودند. نتیجه نیز این می باشد که هم اکنون جلوگیری از وهابی ها در کشور به یک مشکل تبدیل شده است و اکنون وهابی ها همچون ویروس در حال پخش شدن هستند.»

باقرزاده گفت: «این وضعیت برای جمهوری آذربایجان خطرناک است. هم اکنون وهابی هایی که در جمهوری آذربایجان فعالیت دارند، از امکانات گسترده ای بهره مندند. چرا جلوی آنها گرفته نمی شود؟ اگر یک نفر شیعه، یک مغازه، دایر کند، خیلی سریع تحت نظارت گرفته می شود. اما، وهابی ها یک شبکه گسترده تجاری در جمهوری آذربایجان دارند.»

رهبر جنبش اتحاد مسلمانان جمهوری آذربایجان، مقابله با وهابی ها در این کشور را ظاهرسازی دانست و گفت: «می گویند که با وهابی ها مبارزه می کنیم. اما، در پشت صحنه، حمایت می کنند. نیروهای خارجی نیز به نفع وهابی ها بر حاکمیت جمهوری آذربایجان فشار وارد

سیاسی - اجتماعی - فرهنگی
۶ بهشت
شماره ۱۵
شماره مسلسل ۱۵۰۹
جهان اسلام
پست الکترونیک: besatonline@gmail.com

عربستان سعودی در زمینه ی حقوق بشر یکی از سیاه ترین کارنامه های دولتی را به خود اختصاص داده است. نادیده گرفتن حقوق زنان، سرکوب اقلیت های دینی و قومی، بی توجهی به آزادی های فردی و مدنی و نیز جلوگیری از آزادی بیان و قلم از موارد نقض حقوق بشر در این کشور به شمار می آید.

این گزارش مهمترین مطالبی را بررسی می کند که بیشتر آن ها به تازگی در رسانه های عربی درباره ی نادیده گرفتن حقوق بشر در عربستان منتشر شده است.

افزایش حکم اعدام در دوره ی «سلمان بن عبدالعزیز»

روزنامه های «الاجبار» و «الشوون الخلیجیه» با اشاره به ناگواری اوضاع حقوق بشر در عربستان، از افزایش اعدام ها در این کشور پس از به قدرت رسیدن سلمان سخن به میان آوردند.

به نوشته ی چهارم آبان ماه روزنامه ی الاخبار لبنان، عربستان و رژیم صهیونیستی به هیچ یک از معاهده ها و توافقنامه های سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی شورای حقوق بشر سازمان ملل پایبند نیستند. عربستان هم مانند رژیم صهیونیستی به ناظران سازمان ملل اجازه نمی دهد که برای بررسی اوضاع حقوقی به این کشور وارد شوند.

به نوشته ی این روزنامه، سیاست یک بام و ۲ هوای سازمان ملل متحد در انتخاب «فیصل بن حسن طراد» نماینده ی عربستان سعودی در دفتر این سازمان در ژنو به عنوان رییس گروه مشاوره ی حقوق بشر، نه تنها به اعتبار شورای حقوق بشر لطمه زده بلکه این مساله سبب شده است تا همپیمانان عربستان هم حقوق بشر را زیر پا گذاشته و حکم اعدام را افزایش دهند و در حق اقلیت های دینی تبعیض قابل شوند. این مساله موجب شده است فعالان سیاسی و حقوقدانان در زندان قرار گیرند و حقوق کارگران نادیده گرفته شود. همچنین در این کشور شکنجه افزایش یافته و زنان بیش از پیش با تبعیض دست و پنجه نرم می کنند.

به نوشته ی روزنامه ی الاخبار، با وجود اینکه در سطح جهان، حکم اعدام محکوم شده است اما بازم دادگاه های عربستان این حکم را به طور گسترده اجرا

می کنند و از زمان به قدرت رسیدن سلمان آمار افراد محکوم به حکم اعدام افزایش یافته است و سازمان های حقوق بین الملل این آمار را ۱۳۵ تن اعلام کرده اند.

به نوشته ی نوزدهم مهرماه روزنامه ی الشوون الخلیجیه چاپ امارات متحده ی عربی، دیدبان حقوق بشر بارها اجرای حکم اعدام در عربستان را محکوم کرده است. سازمان عفو بین الملل نیز بر پایه ی گزارشی که ماه اوت امسال منتشر کرد از اعدام ۱۰۲ تن طی ۶ ماه اخیر خبر داد. در سال ۲۰۱۴ میلادی هم ۹۰ تن در این کشور اعدام شده اند به طوری که این آمارها سبب شده عربستان در دوره ی سلمان از نظر اجرای حکم اعدام در میان کشورهای جهان در رده ی سوم قرار گیرد.

نادیده گرفتن قوانین حقوق بشر در حمله به یمن

روزنامه ی «الرای العام» و الاخبار و تارنماهای «سبا نت» و «العهد» از جمله رسانه هایی بودند که به نقض حقوق بشر سعودی ها در حمله به یمن اشاره کردند. روزنامه الرای العام سودان بیست و سوم مهرماه در گزارشی به قلم «جمال الطویل» با اشاره به حمله ی ائتلاف کشورهای عربی به سردمداری عربستان به یمن و زیر پاگذاشتن قوانین بین الملل و حقوق بشر در این جنگ نوشت: اتفاق عجیبی که به تازگی رخ داد این است عربستان به ریاست کمیته ی کارشناسان حقوق بشر سازمان ملل رسیده است. این کشور که در میان همه کشورهای جهان در زمینه ی سیاسی، مردمسالاری و اوضاع انسانی کارنامه ی سیاهی دارد چگونه توانسته است به این منصب دست یابد آن هم در شرایطی که بدون هیچ گونه توجیهی دست به حمله به یمن زده و مردم این کشور را به خاک و خون می کشد. به نوشته ی این روزنامه، دادن چنین منصبی به عربستان ننگی برای سازمان ملل است.

به نوشته ی چهارم آبان روزنامه ی الاخبار، نادیده گرفتن قوانین جنگ از طرف عربستان در حمله به یمن و حمله های هوایی سعودی ها به شهرهای همسایه ی جنوبی، آزمایش بمب های خوشه یی در مناطقی که شهروندان در آن حضور دارند، محاصره ی زمینی و هوایی یمن و گرسنه نگه داشتن مردم این کشور جنایت جنگی و جنایتی علیه انسان تلقی می شود.

به گزارش بیستم مهرماه تارنمای سبا نت یمن، «حسن هادی الغانمی» مدیر کل حقوق بشر در استان جوف این کشور، ادامه ی حمله های عربستان به مردم

تحلیل گر روزنامه الاهرام مصر:

حسین از آن همه مسلمانان است

نویسنده این مقاله ادامه داد: امام حسین

نوه مصطفی (ص) است که درباره ایشان

می‌فرماید «حسین از من است و من

از حسین و هر کس خدا را دوست دارد

حسین را دوست می‌دارد». اشتباه دوم

اینکه نباید سیاست و روابط بین مصر و

ایران را در اینگونه مسائل دخالت داد، آحاد

مردم مصر محب سیدنا الحسین هستند و

به مقام سیده زینب (س) و سیده نفیسه

(س) و اهل بیت رسول الله (ص) تبرک

می‌جویند و این تصمیم بی حساب و کتاب

و بی خردانه توهین به احساسات همه مردم

مصر است. نباید سیاست را در هر مساله‌ای

دخالت داد، زیرا سیاست، حساب و کتاب

خود را می‌طلبد و اگر مسئولان وزارت

اوقاف در مقابل قدرت دو رویی و نفاق

دارند، این ساده اندیشی است.

فاروق جویده در همین راستا ادامه

می‌دهد: عجیب اینکه مسئولی در وزارت

اوقاف می‌گوید که اینـ وزارت خانه از

شیعه نمی‌ترسد، زیرا تعداد آنها در مصر

سه نفر بیشتر نیست. پس اگر وزارت

اوقاف می‌داند که تعداد شیعیان در مصر

وضع حقوق بشر در عربستان در نگاه رسانه های عربی

یمن را مخالف قوانین و منشورهای بین المللی درباره ی حقوق بشر دانسته است.

تارنمای العهد لبنان هم چهاردهم مهرماه آورد: نادیده گرفتن حقوق بشر در عربستان هیچ حد و اندازه یی ندارد و این مساله به طور آشکار در یمن و رخدادهای حج امسال دیده می شود.

خفقان سعودی بدیلی برای حقوق بشر در عربستان

روزنامه ی «المنار» و تارنمای «نون پست» از جمله رسانه هایی بودند که با اشاره به خفقان موجود در عربستان، به نادیده گرفتن حقوق بشر در این کشور در موارد بسیاری اشاره کردند.

روزنامه ی المنار فلسطین دهم مهر در گزارشی به قلم «بهیج سکاکینی» نوشت: خاندان حاکم در عربستان نه تنها حقوق بشر را در کشورهای منطقه زیر پا می گذارد بلکه سیاست سرکوب سیاسی، اجتماعی، دینی، اقتصادی، فرهنگی آن علیه مردم عربستان در جهان ماندنی ندارد. خاندان حاکم عربستان از زمانی که قدرت سیاسی را در این کشور به دست گرفته است همه ی دارایی ها و نفت و گاز این کشور را به عنوان دارایی شخصی خود به شمار می آورد. دولت این کشور شهروندمدار نیست و هیچ قانونی برای نظم بخشی به حکومت در کشور وجود ندارد. در عربستان از هیچ گونه حزبی خبری نیست و امکان هیچ گونه تجمعی وجود ندارد. مردم باید به طور مطلق از حاکمان خود اطاعت کنند و کسی که از این مساله سرباز زند، خوش ریکhte خواهد شد.

به نوشته ی المنار، اقدام مقام های عربستان بسیار به عملکرد گروه تروریستی داعش که اندیشه ی وهابی دارد، شبیه است. در عربستان دستگاهی به نام «هیات امر به معروف و نهی از منکر» وجود دارد که عناصر آن با چماق خود در خیابان های عربستان گشت می زنند و زنان را مجبور می کنند که حجاب کامل داشته باشند. همچنین در این کشور در زمان نماز باید مغازه ها بسته باشد و کسی که در این زمان در خیابان ها دیده شود گاهی از مواقع مورد اهانت قرار خواهد کرد و بارها به این دلیل افراد زندانی شده اند.

تارنمای نون پست لبنان بیست و دوم اسفندماه در گزارشی آورد: اوضاع حقوق بشری در عربستان همچنان جدال برانگیز است. با وجود انتقادهای مداومی که این کشور درباره ی حقوق بشر با آن روبرو است بازهم

هیچ تغییری رخ نمی دهد و به شهروندان هیچ گونه امتیازی در این زمینه داده نمی شود. حقوق زنان در داخل این کشور نادیده گرفته و به زنان در عربستان به عنوان شهروند درجه ی دوم نگاه می شود. آزادی بیان نیز اوضاع ناگواری دارد و کسانی که نظر خود را به طور زندانی شوند. فعالان مدنی عربستان اعلام کرده اند که ده ها هزار تن از شهروندان این کشور در زندان ها به سر می برند و احکام سختی درباره ی این افراد اجرا می شود. با توجه به اینکه عربستان همپیمان بسیاری از کشورهای غربی است این مساله سبب شده است تا ریاض بیشتر مورد توجه قرار گیرد. بسیاری از همپیمانان غربی از دولتمردان عربستان خواسته اند اوضاع حقوقی و انسانی و کار و آزادی شهروندان را در این کشور بهبود بخشند اما آنان فقط در امور جزئی به این پیشنهادها پاسخ مثبت داده اند.

سیاست تبعیض مذهبی در عربستان

تارنمای «هیات کل رادیو و تلویزیون» سوریه با اشاره به حکم اعدام شیخ «تمر النمر» رهبر شیعیان عربستان و چند تن دیگر، نادیده گرفتن حقوق بشر در عربستان را مورد توجه قرار داد.

به گزارش چهارم آبان تارنمای هیات کل اخبار رادیو و تلویزیون سوریه، عربستان سعودی سرزمینی است که مزدوران با چماق و دستبند در خیابان های آن در حال گشت زنی هستند تا با نام دین عده یی را دستگیر کنند. در این کشور زن ها حق راندگی ندارند و شماری از جنایتکاران و تندروها کشور را مدیریت می کنند و ثروت آن را به چپاول می برند. در این سرزمین از قانون هیچ خبری نیست. در این بخش از کره ی زمین، ۶ تن از شهروندان به تازگی محکوم به مرگ شده اند و تنها جرم آنان این است که راهپیمایی هایی را در اعتراض به تبعیض مذهبی وهابی ها به راه انداخته اند. شیخ نمر و چند تن دیگر این روزها در انتظار شمشیر جلادان وهابی ها هستند تا سر آنان را از تن جدا کنند. این افراد طی سال های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۳ میلادی در اعتراض به سیاست های تبعیض مذهبی که علیه شیعیان عربستان در منطقه ی قطیف صورت می گرفت، راهپیمایی هایی را به راه انداختند؛ راهپیمایی هایی که در آن ۲۰ تن از شهروندان عربستان با گلوله ی شبه نظامیان وهابی ها به شهادت رسیدند.

منبع:ايرنا

نویسنده مصری:

«شمر» زمان همچنان «حسین (ع)» را می‌کشد

هنگامی که شمر بن ذی الجوشن سر «حسین بن علی» (ع) را در کربلا از تن جدا کرد فکر می‌کرد با این کار به خدا نزدیک تر می‌شود، اما نمی‌دانست که سالها خواهد گذشت و کسی خواهد آمد تا بار دیگر سر حسین را از تنش جدا کند.

«خالد منتصر» نویسنده مصری در واکنش به بسته شدن مسجد رأس الحسین در قاهره که بر اساس اعتقاد شیعیان این کشور محل دفن سر امام حسین (ع) است، در روزنامه «مصری الیوم»، نوشته که بسته شدن «ضریح» امام حسین به روی شیعیان به معنی آن است که شمر همچنان زنده است و با منع کردن شیعیان از حضور در این مکان در روز عاشورا بار دیگر حسین به شهادت رسیده است.

این نویسنده در ادامه می‌گوید: شمر همچنان در تفکرات ما زنده است و فکر می‌کند با کشتن

حسین مسیرش به بهشت نزدیک تر شده، به دنبال سخن گفتن درباره اهمیت گردشگری مسجد رأس الحسین نیستم اما می‌خواهم درباره اهمیت دراماتیک این نماد سخن بگویم.

کسانی که تاریخ درام و نمایش را مطالعه کرده‌اند می‌دانند که یونانیان پیشرو زمینه نمایش و درام تراژیک و اسطوره‌ای هستند، اما حسین قهرمان دراماتیک مسلمانان زاده یک نمایشنامه بر صحنه تئاتر نیست، او یک قهرمان اسطوره‌ای واقعی است، حسین زاده تخیل یک نویسنده یونانی نیست یک شخصیت اسلامی ناب است که مهم ترین قهرمان تاریخ اسلام است که خود به سوی تقدیرش گام برداشته بود.

حسین می‌دانست که در این راه جانش را از دست می‌دهد، همه او را نصیحت کردند که در این راه قدم نگذارد، همه او را رها کردند و به پسر عمویش در کوفه خیانت کردند اما او عزم نبرد کرد با وجود اینکه پایان راه را می‌دید؛ حسین به دنبال جایگاه نبود، ارزش و مبدأ غایت او بود.

این درام واقعی کربلاست که با رنگ خون نوشته شده و باید به جای سرکوب و تحریمش آن را به یاد آورد و بزرگ داشت؛ باید خاطره تکرار نشدنی عاشورا را زنده کرد نه این که تماشاگرانش را از دیدن این بهترین درام تراژیک تاریخ اسلام محروم کرد.

منتصر می‌نویسد: گمان می‌کردم الازهر و اوقاف مصر می‌خواهند در این روزها با نمایش نمایشنامه «حسین انقلابی» کارگردان مصری جمال شرقاوی موافقت کند اما خیال باطل تغییر دیدگاه و تجدید گفتمان مذهبی این افراد مانند سراب است.

دارالافتای مصر:

تعرض به مساجد شیعیان حرام است

دارالافتای مصر در بیانیه ای، اقدام گروه تروریستی داعش در انفجار و تخریب مساجد را محکوم و بر حرام بودن هر گونه تعرض به عبادتگاه‌های مسلمانان، تأکید کرد. این بیانیه در پاسخ به سخنان «ابولیت الکنانی» مفتی داعش که با توصیف مساجد شیعیان به معبد بت پرستی، بر وجوب هدف قراردادن آن در نجران عربستان تأکید کرده بود، صادر شد.

دارالافتای مصر تأکید کرد: مساجد شیعیان همانند مساجد اهل سنت است و هیچ گونه تعرض و تخریب یا انفجار مساجد شیعیان، جایز نیست؛ تکریم و بزرگداشت مساجد، اقامه شعائر دینی در آن و تلاش برای صیانت و بازسازی مساجد از دستورات شرع مقدس به همگان است. در ادامه این بیانیه آمده است: مسجد، مکانی برای عبادت است و تشبیه آن به معبد شرک و بت پرستی، اهانت به خانه خداست؛ هر گونه تعدی به مساجد، مصداق کامل فساد فی الارض است و هیچ توجیهی برای تبعیض بین مسجد شیعه و اهل تسنن، قابل قبول نیست. دارالافتاء مصر با اشاره به استفاده سازمان‌های تروریستی از اختلاف‌های قومیتی برای پیشبرد اهداف خودشان، گفت: این سازمان‌ها از هیچ تلاشی برای ایجاد ناامنی، آشوب و فتنه در کشورهای اسلامی کوتاهی نخواهند کرد تا از این طریق بتوانند بر سرزمین‌های اسلامی سیطره پیدا کنند، همانگونه که در عراق و سوریه نیز از این استراتژی استفاده کرده‌اند.

تولیت آستان مقدس عسکری:

سامرا نماد وحدت شیعه و سنی در عراق است

حجت الاسلام «شیخ ستار المرشدی»، تولیت آستان مقدس عسکریین، با انتقاد شدید از اقدامات جریان‌های تروریستی، گفت: در حالی در سوگ شهدای کربلا عزاداری و سوگواری می‌کنیم که در دوران ما نیز سرها از بدن جدا و جنایتکاران و جریان‌های تروریستی به بدترین اقدامات ضد انسانی در بازارها و اماکن عمومی دست می‌زنند.

وی افزود: اقدامات جریان‌های تروریستی و تکفیری در جهان به سبب جهل و افراط گرایی آنان است. حجت الاسلام المرشدی، سامرا را نماد امنیت عراق برشمرد و خاطرنشان کرد: سامرا امتحانات دشوار و مشکلات بسیاری را به برکت فتوای جهاد کفایی مرجعیت در مبارزه با تروریسم پشت سر گذاشته و موجب شده است که عراق از مرز فروپاشی دور شود.

وی با تأکید بر وحدت بین شیعه و سنی تصریح کرد: سامرا با توجه به داشتن حرم امامین عسکریین (ع) در این شهر از نظر امنیتی دارای اهمیت بسیاری در عراق است بنابراین دشمنان با ایجاد تفرقه مذهبی و کاشتن بذر نفاق و فتنه در این منطقه درصدد شکستن اتحاد بین شیعیان و اهل سنت هستند.

تولیت آستان مقدس عسکری خواستار اتحاد و انسجام عشائر و زائران برای حفظ وحدت عراق شد و از مسؤولان عراق خواست با بازدید از سامرا به افزایش امکانات و بهبود شرایط در این شهر کمک کنند.

وی خاطرنشان کرد: وظیفه علمای ما مبارزه با بدعت‌ها و خرافات و افراط و تفریط هاست که اگر غفلت کنیم دشمنان در کمین است.

عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت(ع) در پایان با درخواست از پیگیری این مسائل توسط رسانه‌های مختلف گفت: امیدواریم این جلسات در ایران و کشورهای اسلامی برگزار شود و رسانه‌ها از دستاوردهای آن بهره‌مند شوند.

نماینده بعثه مقام معظم رهبری:

مراسم اربعین فرصتی برای وحدت شیعه و سنی است

سلايق، جلوه گر شده و باید از هر گونه تشنت و تفرقه خودداری شود.

آیت الله مدرسی نیز در این دیدار با اشاره به سفر خود به واتیکان گفت: در سفری که به واتیکان داشتم، از پاپ دعوت کردم تا بیاید و از نزدیک این مراسم بزرگ را مشاهده کند زیرا دین با آنچه از اخبار می‌شنوند فرق می‌کند. ما اصرار نداریم که پیروان سایر ادیان و مذاهب، با حضور در مراسم اربعین، لزوماً شیعه شوند اما حداقل فضای تعامل بیشتری رخ خواهد داد.

این مرجع تقلید با اشاره به طراحی دشمن برای جنگ های قومی و طائفه ای در منطقه خاطرنشان کرد: با توجه به حجم بالای جمعیت در زیارت اربعین، ممکن است برخی گروههای کینه توز، دست به فعالیت های تفرقه انگیز بزنند

آیت الله اراکی:

بازگشت به قرآن و روش رسول الله، راه نجات است

دبیر کل مجمع جهانی تقریب افزود: خداوند ما را به بازگشت به ارزش های الهی و اسلامی سوق می‌دهد، زیرا این بازگشت به عزت اسلامی که در پناه اطاعت از خدا ایجاد شده، ما را از هر بیگانه‌ای بی نیاز کرده و جمع مسلمین را متحدتر خواهد نمود.

آیت الله اراکی اظهار داشت: اگر اختلافی بین ما وجود داشته باشد، مثل آنچه در تاریخ مشاهده کرده ایم، تنها بهره بردار آن، دشمنان ما خواهند بود و امروز نیز صهیونیسم به شدت به دنبال تشدید و بهره برداری از این مسأله است.

وی با بیان اینکه خداوند منافقینی که مؤمنین را به جان هم می‌اندازند را در قرآن کریم تهدید کرده و قطعاً ذلت و خاری برای آنها خواهد ماند، اظهار داشت: هیچ کسی حق ندارد صفوف امت اسلامی و عزت این جامعه اسلامی را بر هم بزند و ما را به جان هم بیاندازد که جان هم را بگیریم. دبیرکل مجمع جهانی تقریب با اشاره به اینکه خداوند

به گزارش خبرنگار تقریب، آیت الله «محسن اراکی» دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در دومین هم اندیشی علمی مذهبی با موضوع « امت واحده اسلامی، چالش ها و راهکارها و بحران های کنونی جهان اسلام» که با حضور علما و فرهیختگان جمهوری اسلامی ایران، هندوستان و موریاتانی

در پژوهشگاه مطالعات تقریبی در قم برگزار شد، طی سخنانی اظهار داشت: دشمنان اسلام تلاش می‌کنند تا با ایجاد اختلاف، امت اسلامی از یکدیگر دور کنند تا به وسیله این اختلاف بتوانند در امت اسلامی نفوذ کرده و بر مسلمانان تسلط داشته باشند.

وی با بیان اینکه امت متفرق ضعیف است، اظهار داشت: راه رهایی از شرایط کنونی، بازگشت به خدا و سنت رسول اکرم(ص) و آنچه خدای متعال در قرآن کریم به ما دستور داده است، می باشد.

آیت الله دری نجف آبادی عنوان کرد:

وظیفه علمای جهان اسلام، مبارزه با خرافات، افراط و تفریط است

عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت(ع) با اشاره به مصاحبه «جان کری» گفت: او به وضوح اعلام کرده است که تنها نفت علت تسلط بر خاورمیانه نیست، بلکه برای تسلط بر افکار و فرهنگ کشورهای اسلامی و خصوصاً جوانان می‌خواهند این منطقه را تحت سیطره‌ی خود قرار دهند.

آیت‌الله دری نجف‌آبادی حرکت امروز غریبان را برنامه‌ای برای سالیان آینده خواند و گفت: همان‌طور که در جنگ جهانی دوم برای پنجاه سال آینده نقشه کشیده بودند، الآن هم برای آینده کشورهای اسلامی برنامه ریخته‌اند و اگر می‌خواهیم که اسلام همچنان سرافراز و پابرجا باشد، باید تمامی علمای اسلامی باهمت‌های بلند در مقابل این حمله‌ها بایستند.

وی افزود: امت اسلامی که امت ابراهیمی و آرمان تمامی انبیا و اولیاست جز با مجاهدت و فداکاری محقق نمی‌شود و اولین وظیفه علمای اسلامی این است خط علمای قدیم را حفظ کنند و خطی که امروز رهبر انقلاب دنبال می‌کنند بر همین امر استوار است.

نماینده ولی‌فقیه در استان مرکزی تصریح کرد: بزرگ‌ترین خطر جامعه اسلامی، خطر افراط و تفریط است و آثار آن بر جامعه و نحوی سو استفاده دشمنان از این مسئله را می‌بینیم و گروه‌هایی به نیابت از امریکا و اسرائیل، مسلمانان را قتل عام می‌کنند.

آیت الله دری نجف‌آبادی در ارتباط با فاجعه منا گفت: من در حادثه منا حضور داشتم و به این می‌اندیشیدم که چرا مسلمانان بابت انجام یک فریضه دینی خود، بیش از هفت هزار کشته داده‌اند، درحالی که اسلام برای شخصیت انسان ارزش قائل است.

عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت(ع) در جمع اندیشمندان مذاهب اسلامی اظهار داشت: اهداف امت اسلامی جز با فداکاری و مجاهدت تمام مردم و خصوصاً علما محقق نمی‌شود.

به گزارش خبرگزاری اهل بیت(ع) - ابنا - عضو هیئت رئیسه مجلس خبرگان رهبری در دومین هم‌اندیشی علمی مذهبی امت واحده اسلامی با اشاره به رویدادهای ماه محرم و آبان در جمهوری اسلامی ایران گفت: پس از آزادی امام خمینی در سال ۱۳۴۳ مسئله کاپیتولاسیون موقعیت جدیدی را برای انقلاب اسلامی به وجود آورد.

آیت‌الله «قریبالعیلی دری نجف‌آبادی» اظهار داشت: سخنرانی امام خمینی و سایر مراجع تقلید در سراسر کشور با پایه مبارزه با استکبار و صهیونیسم، تأثیر زیادی بر موقعیت موجود داشت.

وی افزود: شهید مصطفی خمینی علت تبعید امام خمینی از ایران به ترکیه را مبارزه با امریکا عنوان کرده بود. امام‌جمعه اراک با اشاره به اهمیت مبارزه با امریکا در جمهوری اسلامی گفت: مصداق فعلی تبری از بیگانگان که در قرآن کریم مطرح شده است، امریکا، اسرائیل و به‌طور کل استکبار جهانی هستند.

آیت الله دری نجف‌آبادی با اشاره به آیه «أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ» گفت: دولت اسلامی در ابتدا باید تمام راه‌های نفوذ دشمنان و بیگانگان را سد کند و از طرفی در درون دنیای اسلامی باید قوام و استحکام زیادی به وجود بیاید و روی پای خود بایستد.

وی تأکید کرد: هر چه قدرت داخلی کشورهای اسلامی افزایش یابد، راه نفوذ دشمنان بسته می‌شود و امت قائمه‌ای که قرآن می‌فرماید، همین‌گونه است.

نشریه مرکز بررسی‌های اسلامی

دوهفته‌نامه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: سیدهادی خسروشاهی

سردبیر: سید محمود خسروشاهی

دفتر مرکزی: قم / خیابان شهدا (مفاتیح) / نبش ممتاز

تلفکس: ۳۷۷۴۱۴۲۳ صندوق پستی: ۱۳۶ چاپ: ولیعصر

سایت‌های مرکز

مرکز بررسی‌های اسلامی: www.iscq.ir

استاد خسروشاهی: www.khosroshahi.org

پست الکترونیکی: besatonline@gmail.com

علامه جعفری، متفکر و

اندیشمندی ناشناخته

مراسم رونمایی از کتاب «چهار شاعر» نوشته علامه محمدتقی جعفری همزمان با هفدهمین سالگرد ارتحال ایشان، برگزار شد.

محمود صالحی، رئیس سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، با حضور در این مراسم گفت: استاد علامه جعفری ویژگی‌های مهم زیادی داشتند. شهید مطهری در وصف ایشان می‌گوید که ما حرف به مردم تحویل می‌دهیم و علامه، روح. گرچه صحبت‌های علامه جعفری بسیار علمی و سنگین بود ولی هر کس که پای سخنان ایشان می‌نشست، به‌اندازه فهم خود، برداشتی از آن داشت. وی افزود: ما باید در آثار علامه جعفری تتبع کنیم. ظلم بزرگ به علما آن است که سراغ آثارشان نرویم یا اگر مشغول مطالعه آنها شدیم، به‌اندازه کافی در آنها تتبع نکنیم.

دکتر عبدالله نصری، استاد فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی، دیگر سخنران این نشست بود که در باب مقام و اهمیت شخصیت فکری علامه گفت: علامه جعفری از جمله فیلسوفان و متفکران ناشناخته در حوزه‌ها و دانشگاه‌های ماست. البته در سال‌های اخیر، در دانشگاه‌ها توجه خاصی به ایشان شده و رساله‌های گوناگونی در سطح ارشد و دکتری درباره ایشان نوشته شده است.

وی افزود: جایگاهی که علامه در فلسفه و تفکر معاصر دارد، ویژه است. او به طرح مسائل جدید و نو می‌پردازد. عموماً در تاریخ تفکر اسلامی، تصور بر آن است که بعد از ملاصدرا شخص عالم دیگری با چنان حرف‌های دقیقی نداریم. در حالی که افرادی مانند مرحوم حائری، شهید مطهری و علامه جعفری، گام‌های نوبی در این عرصه برداشته‌اند. طرح مسائل جدید در عالم فکر و فلسفه علامه، آنقدر زیاد است که اگر بتوانیم حتی بخش‌هایی از آن را مطرح کنیم، به عظمت فکری او بیشتر پی خواهیم برد. برای نمونه جبر و اختیار از مباحث قدیمی فلسفه است ولی ابتکاراتی که ایشان در این بحث دارند، هیچ یک از معاصران ندارند. وی درباره کتاب «چهار شاعر» گفت: بحثی که ایشان در باب نظامی دارد، بسیار مهم است.

ایشان یک موضوع خاص را در باب نظامی مشخص کرده‌اند و خواسته‌اند که آن را شرح دهند. علامه بنا داشته است که به تحلیل و تفسیر نیایش‌های نظامی بپردازد و حکمت‌های موجود در این مجموعه اشعار را بررسی کند. پس علامه نخواسته که همه افکار نظامی را بررسی کند. وی درباره نظر علامه جعفری در باب خیام گفت: در مسائل هرمنوتیکی معمولاً ۳ رویکرد متن‌محور، مؤلف‌محور و خواننده‌محور وجود دارد. کسانی که در حوزه خیام کار کرده‌اند، معمولاً گرایش‌های خواننده‌محور داشته‌اند. برخی خیام را یک عارف تمام‌عیار معرفی کرده‌اند. علامه تلاش می‌کند خیام را متن‌محور معرفی و بررسی کند.

نصری که از شاگردان علامه جعفری بوده است، افزود: علامه از محدود شخصیت‌هایی است که به ادبیات یعنی شعر، رمان و داستان توجه بسیار زیادی داشت؛ خاطرم هست که در سال ۵۳ از استاد پرسیدم که شما چند بیت در حافظه خویش دارید؟ ایشان گفتند که حدود ۱۰۰ هزار بیت فارسی و عربی. ایشان آنقدر غنای فکری داشتند که می‌توان ۱۰ هزار صفحه درباره‌شان نوشت.

جریان‌شناسی عرفان‌های نوظهور در ایران امروز

فرجام‌شناسی سخنان رهبر انقلاب درباره نفوذ از راه توافق هسته‌ای پرداخته است. سیدمجتبی موسوی در مقاله‌ای پژوهشی الگوی کلاسیک جنگ سرد و ماجرای نفوذ آمریکا در خاورمیانه از ۶ دهه پیش تا امروز را بررسی کرده است.

عصر اندیشه همچنین میزگردی را با حضور آیت‌الله سیدمحمد مهدی میرباقری، شهریار زرشناس و عباس معلمی برگزار کرده است که موضوع آن «پادزهر نفوذ در عصر نفوذ» است. آیت‌الله سیدمحمد خامنه‌ای فیلسوف معاصر و رئیس بنیاد ایران‌شناسی نیز در یادداشتی با تیتیر «حاکمیت بر خدا» از منظر حقوق بین‌الملل تحلیل می‌کند که چرا عربستان صلاحیت اداره حج را ندارد. عنوان سرمقاله شماره نهم عصر اندیشه «کمپین ضد کتاب‌سازی» به قلم پیام فضلی‌نژاد سردبیر مجله است. یادنامه شماره جدید عصر اندیشه به «سیاسیات علامه طباطبائی» اختصاص دارد.

پرونده «آیا مارکسیسم فروپاشید» همراه با مناظره منوچهر آشتیانی بزرگترین جامعه‌شناس زنده مارکسیست در ایران با بیژن اشتری مورخ و مترجم پرکار تاریخ مارکسیسم از دیگر مطالب شماره نهم مجله عصر اندیشه است.

شماره ۹ مجله عصر اندیشه آبان ۱۳۹۴ در ۱۶۶ صفحه و با قیمت ۶ هزار تومان به سه زبان فارسی، انگلیسی و فرانسه منتشر شده است.

تلاقی و تقارن سه هویت ایرانی، اسلامی و متجددانه

پرداخته است اما اصلی‌ترین مطلب این شماره خردنامه گفت و گو با حسن کچویان با موضوع تلاقی و تقارن سه هویت ایرانی، اسلامی و متجددانه است. کچویان در این مصاحبه گفته است: «موضوع اولین منازعات در ایران این بوده است که هویت ایرانیان چیست؟ آیا هویت ایرانی به عنوان امری عینی و واقعی، همان هویتی است که در دروه قبل از اسلام شکل گرفته؟ یا هویتی است که در دوران اسلامی شکل گرفته؟ یا اینکه یک هویتی تجدد است؟ در کل این دوران، این منازعه سه وجه داشته است.

«بلدراه»، «حزب ایرانی»، «ما و غرب» و «معنای زندگی» عناوین دیگر پرونده‌های این شماره از نشریه خردنامه است که در آنها مطالبی از مسعود آذربایجانی، عباس عارفی، حسن عباسی، حسن رحیم پور ازغدی، یعقوب توکلی، ابراهیم فیاض و علیرضا پیروزمند آمده است. یکصد و چهل و دومین شماره نشریه خردنامه همشهری به سردبیری محمد عبداللهی در ۱۵۹ صفحه و با قیمت ۱۰ هزار تومان روی کیوسک روزنامه فروشی‌ها قرار گرفت.

شماره هشتم «فرهنگ امروز» منتشر شد

«دیالکتیک مرکز و حاشیه» عنوان پرونده ادبیات این شماره فرهنگ امروز است که حواشی حاصل از نقد محمدرضا شفیعی کدکنی به اشعار نیما و اهام به او برای سرعت ادبی از پرویز ناتل خانلری را دستمایه موضوع این پرونده قرار داده است.

پرونده دین‌پژوهی نشریه فرهنگ امروز با عنوان «سیاست جنایت» ملاحظات است در باب اندیشه سیاسی نوسلفیون. این پرونده به دنبال پاسخ به این پرسش است که وجه غالب و حائز اهمیت در آشوب‌های اخیر جهان اسلام بیش از پیش ناشی از کدام مسئله است: تبار تاریخی، عمق اندیشگی و یا نوعی جنایی شدن سیاست؟ و در این راستا تلاش کرد تاملی چند ساحتی داشته باشد بر این پدیده تازه. پرداختن به مسائلی نظیر این که پیروی از چه پشتوانه سیاسی این نوع کنش را توسط داعش رقم می‌زند از پرسش‌های اصلی این پرونده است. مرتضی الویری، علی اله‌بداشتی، محمدحسین رفیعی و ... از افرادی هستند کی سعی در پاسخ دادن به این پرسش و پرسش‌هایی نظیر آن دارند. شماره هشتم فرهنگ امروز به مدیر مسئولی امیرابراهیم رسولی و سردبیری بهزاد جامه بزرگ در ۱۷۶ صفحه و به قیمت ۱۰ هزار تومان منتشر شده است.

نظر حضرت آیت الله وحید خراسانی درباره استفاده از ماهواره

حضرت آیت الله حسین وحید خراسانی از مراجع تقلید درباره استفاده از ماهواره گفت: استفاده مشروع با رعایت جهات شرعیه، در صورتی که موجب ارتکاب خلاف شرع برای دیگران نشود، جایز است.

به گزارش ایرنا از پایگاه اطلاع رسانی این مرجع تقلید، وی در پاسخ به این استفتاء که «آیا استفاده از آنتن ماهواره برای مقاصد مباح و شرعی چه حکمی دارد؟» یادآور شد: در فرض پرسش در صورتی که خوف انحراف عقیده یا سستی در مسائل شرعی نباشد و یا ارتکاب حرام برای دیگران نیز پیش نیاید، با رعایت جهات شرعی، اشکالی ندارد.

وی در پاسخ به پرسش دیگر که «آیا خرید و فروش، تنظیم و استفاده صحیح از ماهواره (کانال‌های استانی که از ایران پخش می‌شود) جایز است؟»، خاطرنشان کرد: استفاده مشروع با رعایت جهات شرعیه، در صورتی که موجب ارتکاب خلاف شرع برای دیگران نشود، جایز است.

ایجاد کتابخانه می‌تواند به بهبود فرهنگ کتابخوانی و افزایش سرانه مطالعه کمک کند

رئیس کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی کلاشنهر تبریز به تشکیل نخستین جلسه کمیسیون فرهنگی و امور اجتماعی شورای اسلامی کلاشنهر تبریز در سال سوم فعالیت شورا اشاره کرد و اظهار داشت: در این جلسه انجمن خیران کتابخانه ساز طی درخواستی علاقه‌مندی مشروط خود را به ایجاد دو باب کتابخانه جامع در تبریز اعلام کرد که این درخواست مورد بررسی قرار گرفت و کلیات آن تصویب شد.

سعید حاجی‌زاده گفت: شرط مشارکت انجمن خیران کتابخانه‌ساز برای ایجاد کتابخانه جامع در تبریز در اختیار گذاشتن زمینی با متراژ مورد نیاز بود که با بحث اعضای کمیسیون و دفاع نمایندگان انجمن مزبور، این درخواست مورد موافقت کمیسیون قرار گرفت و پس از طی مراحل قانونی اداری و تصویب نهایی آن در صحن شورا، شهرداری تبریز مکلف خواهد بود پس از نیازسنجی و مکان‌یابی، زمین مورد نیاز را در اختیار این خیران قرار دهد.

وی توضیح داد: مطابق مطالعه و درخواست خود انجمن، مناطق ۲، ۳ و ۹ شهرداری برای ایجاد این کتابخانه جامع با زیربنای حدود ۲ هزار و ۵۰۰ مترمربع پیشنهاد شده است و در صورت تخصیص زمین با وسعت مورد نیاز، می‌توان در آینده نزدیک شاهد ایجاد دو مجموعه فرهنگی مفید در شهر بود.

رئیس کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای اسلامی تبریز با بیان اینکه این شورا از مشارکت خیران در امور فرهنگی شهر استقبال می‌کند، تاکید کرد: مصوبه کمک به انجمن خیران کتابخانه ساز، نخستین گام کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای اسلامی کلاشنهر تبریز در جلب خیران برای مشارکت در امر فرهنگی و اجتماعی شهر است و در تلاشیم با بسترسازی مناسب، حرکت‌های به مراتب ارزشمندتری را در حوزه مشارکت خیران شاهد باشیم.

حاجی‌زاده افزود: با توجه به شرایط غیرقابل قبول سرانه کتابخوانی در این کلاشنهر که پیامدهای آن را می‌شد در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تبریز دید، ایجاد کتابخانه یادشده و کتابخانه‌هایی از این دست می‌تواند به بهبود فرهنگ کتابخوانی و افزایش سرانه مطالعه کمک کند.

وی ادامه داد: براساس اعلام انجمن خیران کتابخانه‌ساز آذربایجان شرقی از نظر میزان امانت‌دهی کتاب مقام اول را در کشور داراست اما متأسفانه از نظر فضای کتابخانه‌ای ششمین استان به شمار می‌رود از این‌رو افزایش اعتبارات عمرانی در این بخش در کنار جلب مشارکت خیران ضروری است.